

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT KOPER
Univerzitetni študijski program Management (2005)

Diplomska naloga

SESTAVA IN ANALIZA LETNEGA POROČILA
POSLOVNE BANKE

Mentor:

Izr. prof. dr. Franko Milost

Obravnavana organizacija:

Nova kreditna banka Maribor d.d.

KOPER, 2006

ALEKSANDRA RUSJAN

POVZETEK

Zakon o bančništvu določa, da banka sestavlja računovodske in konsolidirane računovodske izkaze in poslovna poročila za poslovno leto, ki je enako koledarskemu. Nerevidirane računovodske izkaze mora predložiti Banki Slovenije v dveh mesecih po preteku koledarskega leta. Sestavljanje letnih poročil zaradi javnosti podatkov urejajo še Zakon o gospodarskih družbah in Slovenski računovodski standardi. Država skrbi, da je vsem, ki so zainteresirani za delovanje podjetja in interesnim skupinam, zagotovljen minimalen obseg informacij o delovanju podjetja. Banka za poslovno leto sestavi poročilo, ki je sestavljeno iz poslovnega poročila, računovodskih izkazov in pojasnil k računovodskim izkazom, konsolidiranih računovodskih izkazov in pojasnil h konsolidiranim računovodskim izkazom. Važen element letnega poročila banke je mnenje pooblaščenega revizorja na računovodske izkaze. V diplomski nalogi je predstavljeno letno poročilo Nove KBM d. d. in analiza računovodskega poročila opravljena s finančnimi kazalniki.

Ključne besede: letno poročilo, poslovna banka, kapital, računovodski izkazi, finančni kazalniki

ABSTRACT

The Banking Act prescribes that a bank shall draw up accounts, consolidated accounts and business reports for each financial year which shall be the same as the calendar year. Unaudited accounts shall be presented to the Bank of Slovenia within two months from the expiry of each calendar year. Due to the public nature of data in annual reports, the compilation of such reports is also regulated by the Companies Act and the Slovene Accounting Standards. The state takes care that the insight into the minimal amount of information on a company's activity is granted to all to whom it may concern and to the interest groups. For each financial year, a bank prepares a report composed of a business report, accounts, notes on the accounts, consolidated accounts and notes on the consolidated accounts. An important element of a bank's annual report is the opinion of a certified auditor on the accounts. In this diploma thesis, the annual report of Nova KBM Bank is presented together with an analysis of the accounting report using financial indicators.

Keywords: annual report, commercial bank, capital, accounts, financial indicators

UDK: 657.37:336.71(043.2)

VSEBINA

1	Uvod	1
2	Letno poročilo Nove KBM d. d.	3
2.1	Postopki za izdajo letnega poročila	3
2.1.1	Postopki za izdajo letnega poročila v Novi KBM d. d.	3
2.1.2	Osnovna načela pri sestavi letnega poročila	3
2.1.3	Računovodsko poročilo	4
2.1.4	Poslovno poročilo	4
2.1.5	Postopek priprave in sprejemanja letnega poročila določa ZGD	5
2.1.6	Od priprave vsebine do prejemnikov	6
2.2	Predstavitev podjetja iz letnega poročila 2004	6
2.2.1	Kratka zgodovina Nove KBM d. d.	7
2.2.2	Dejavnost banke	7
2.2.3	Lastništvo banke	8
2.2.4	Organiziranost banke	8
2.2.5	Management in sodelavci	9
2.2.6	Finančna skupina Nove KBM d. d.	9
2.3	Gospodarsko in bančno okolje v letu 2005	11
2.3.1	Makroekonomske razmere	11
2.3.2	Ekonomске razmere v Sloveniji	12
2.3.3	Inflacija	12
2.3.4	Brezposelnost v Sloveniji	12
2.3.5	Zunanjetrgovinska menjava	13
2.3.6	Javnofinančni prihodki	13
2.3.7	Prihranki prebivalstva	14
2.3.8	Naložbe bank	14
2.4	Poslanstvo, vizija in poslovni cilji	14
2.4.1	Vizija Nove KBM d. d.	15
2.4.2	Strateške usmeritve in cilji Nove KBM d. d.	15
2.4.3	Napoved za leto 2006 in dolgoročni načrti skupine Nove KBM	15
3	Računovodski izkazi Nove KBM d. d.	17
3.1	Bilanca stanja	17
3.2	Izkaz poslovnega izida	24
3.3	Izkaz finančnega izida	27
3.4	Izkaz gibanja kapitala	30
3.5	Konsolidirani računovodski izkazi	33
4	Finančni kazalniki	35
4.1	Donosnost in tveganje	35

4.2 Kazalniki donosnosti.....	36
4.2.1 Donosnost lastniškega kapitala (ROE).....	36
4.2.2 Kapital	37
4.2.3 Funkcija kapitala.....	38
4.2.4 Donosnost sredstev (ROA).....	38
4.2.5 Bančna obrestna marža	39
4.3 Kazalniki tveganja	39
4.3.1 Likvidnostno tveganje	41
4.3.2 Količniki likvidnosti	41
4.3.3 Stopnja likvidnosti	43
4.3.4 Delež posojil v bilančni vsoti	44
4.3.5 Neto likvidna aktiva.....	44
4.3.6 Obvezna rezerva	45
4.3.7 Koncentracija deponentov	45
4.3.8 Kreditno tveganje	45
4.3.9 Oblikovanje posebnih rezervacij	47
4.3.10 Kreditna izpostavljenost banke.....	49
4.3.11 Delež slabih posojil	49
4.3.12 Obrestno tveganje.....	49
4.3.13 Kapitalsko tveganje	50
4.3.14 Kapitalska ustreznost.....	50
4.3.15 Enostavni kazalnik kapitala.....	51
4.3.16 Kazalnik kapitalske ustreznosti po baselskem sporazumu	52
4.3.17 Temeljni kapital	52
4.3.18 Dodatni kapital	52
4.4 Drugi kazalniki	54
4.4.1 Bilančna vsota na zaposlenega	55
4.4.2 Splošni upravni stroški na zaposlenega	55
4.4.3 Dobiček na zaposlenega	56
4.5 Celotna ocena poslovanja Nove KBM d. d.....	56
5 Sklep	58
Literatura in viri.....	60

KAZALO SLIK

Slika 2.1 Lastniška struktura	8
Slika 2.2 Osnovna organizacijska shema Nove KBM d. d.....	10
Slika 3.1 Povečanje bilančne vsote	17
Slika 3.2 Struktura obveznosti Nove KBM d. d.....	22
Slika 3.3 Struktura sredstev Nove KBM d. d.	22
Slika 3.4 Struktura prihodkov Nove KBM d. d.....	27
Slika 3.5 Struktura odhodkov Nove KBM d. d.	27
Slika 4.1 Model donosnosti in tveganja za banko	36
Slika 4.2 Gibanje neto likvidne aktive	45
Slika 4.3 Bonitetna struktura naložbenega portfelja Nove KBM d. d.....	47

KAZALO TABEL

Tabela 3.1 Bilanca stanja Nove KBM d. d.....	18
Tabela 3.2 Struktura obveznosti Nove KBM d. d.....	21
Tabela 3.3 Struktura sredstev Nove KBM d. d.	23
Tabela 3.4 Izkaz poslovnega izida Nove KBM d. d.....	25
Tabela 3.5 Izkaz finančnega izida Nove KBM d. d.	28
Tabela 3.6 Izkaz gibanja kapitala Nove KBM d. d.	32
Tabela 4.1 Kazalnik donosnosti lastniškega kapitala v Novi KBM d. d.....	37
Tabela 4.2 Kazalnik donosnosti sredstev v Novi KBM d. d.	38
Tabela 4.3 Neto obrestna marža v Novi KBM d. d. v letih 2004 in 2005.....	39
Tabela 4.4 Količnik likvidnosti v Novi KBM d. d.....	42
Tabela 4.5 Stopnja likvidnosti Nove KBM d. d. v letih 2004 in 2005.....	43
Tabela 4.6 Delež posojil v bilančni vsoti Nove KBM d. d.....	44
Tabela 4.7 Struktura naložbenega portfelja na dan 31. 12. 2004 in 31. 12. 2005	47
Tabela 4.8 Rezervacije za kreditna tveganja v Novi KBM na dan 31.12.2005	48

Tabela 4.9 Enostavni kazalnik kapitala Nove KBM d. d.	51
Tabela 4.10 Kapitalska ustreznost Nove KBM d. d.	53
Tabela 4.11 Temeljni kapital Nove KBM d. d.	53
Tabela 4.12 Bilančna vsota na zaposlenega v Novi KBM d. d. v letih 2004 in 2005.....	55
Tabela 4.13 Splošni upravni stroški na zaposlenega v Novi KBM v letih 2004 in 2005.	55
Tabela 4.14 Dobiček na zaposlenega v Novi KM d. d. za leto 2004 in 2005.	56
Tabela 4.15 Pomembnejši podatki o poslovanju Nove KBM d. d. in nekateri kazalci...	57

1 UVOD

Banka je skladno z Zakonom o bančništvu (v nadaljevanju Zban) in Zakonom o gospodarskih družbah (v nadaljevanju ZGD) dolžna po koncu vsakega poslovnega leta sestaviti letno poročilo, ki mora biti jasno in pregledno. Izkazovati mora resničen in pošten prikaz premoženja in obveznosti družbe, njenega finančnega položaja ter poslovnega izida. Zahtevana minimalna vsebina letnega poročila je opredeljena v ZGD, Slovenskih računovodskih standardih in Sklepu o poslovnih knjigah in poslovnih poročilih bank in hranilnic.

Banka pripravlja letno poročilo, to pomeni, da pripravlja informacije, ki so namenjene posameznikom ali skupinam, ki te informacije iščejo. Vsebinsko je letno poročilo še vedno računovodsko poročilo za zunanje uporabnike računovodskih informacij, čeprav znotraj tega narašča pomen poslovnega poročila z neračunovodskimi informacijami.

Oblika poslovnega poročila ni predpisana. Podjetja se sama odločajo, kako ga bodo sestavila. Je pa poročilo tudi neke vrste izkaz posloводства, ker z njim predstavi svoje delo, uspehe in neuspehe, uspešnost poslovanja in vizijo prihodnosti. Poslovno poročilo je javna listina s katerim posloводство predstavi svoje delo lastnikom na skupščini, javnosti in zunanjim partnerjem.

Namen in cilj naloge je pokazati naraščajoč pomen informacij v letnih poročilih, ki s pomočjo računovodskih informacij dajejo zainteresiranim skupinam kakovostne informacije o podjetju. Z neračunovodskimi informacijami v poslovnem poročilu podjetje prikaže svoje dosežke, poslanstvo, vizijo, cilje ter poslovno in občo kulturo. Gre za ogledalo podjetja, ki kaže, kaj podjetje pomeni v določenem okolju in času.

Diplomsko delo je sestavljeno iz petih delov. Po uvodu, v drugem delu bom predstavila dejavnost Nove KBM d. d. na podlagi letnega poročila. V poročilu so predstavljeni banka Nova KBM d. d. in njena finančna skupina, rezultati poslovanja, organizacijska shema in vizija za prihodnost.

V nadaljevanju bom predstavila računovodske izkaze banke za leti 2004 in 2005 in pojasnila k računovodskim izkazom. Namen računovodskih izkazov je dajati informacije o finančnem položaju, uspešnosti in spremembah finančnega položaja podjetja, ki so koristne za širok krog uporabnikov pri njihovem odločanju. V primerjavi z ostalimi segmenti finančnega trga bančna zakonodaja najhitreje sledi evropskemu pravnemu redu. S 1. januarjem 2002 so stopili v veljavo novi računovodski standardi, ki imajo precejšen vpliv na računovodske izkaze slovenskih bank. Bistvene novosti so

povezane z vsebino letnega poročila, revidiranjem in objavljanjem računovodskih izkazov in konsolidiranjem računovodskih izkazov .

V četrtem poglavju bom naredila analizo poslovanja banke s finančnimi kazalniki. V bančnem sektorju so med najpomembnejšimi kazalniki: donosnost lastniškega kapitala ROE, donosnost sredstev ROA, obrestna marža in kazalniki tveganja. Obsežno in vsestransko obvladovanje tveganj je v ospredju delovanja Nove KBM d. d. Vse vrste tveganj, finančnih (likvidnostno, kreditno, deželno, tržno, valutno in obrestno) in operativnih, banka obvladuje v skladu z dolgoročno strategijo banke in povsem ločeno od komercialnih delov banke.

Za podjetje kot osnovno celico družbenega gospodarstva je značilno, da s svojim poslovanjem sledi splošnemu gospodarskemu načelu – doseči čim večjo uspešnost. Temeljni cilj delovanja vsakega podjetja sta njegov obstoj in razvoj. Dolgoročno bo podjetje obstajalo le, če bo management obvladoval ekonomski položaj v vsakem procesu in organizacijski enoti podjetja.

2 LETNO POROČILO NOVE KBM D. D.

2.1 Postopki za izdajo letnega poročila

2.1.1 Postopki za izdajo letnega poročila v Novi KBM d. d.

Letno poročilo je tiskani dokaz odnosa podjetja do obstoječih ali potencialnih lastnikov, zaposlenih, poslovnih partnerjev in drugih javnosti. Je dobra informacija o dejavnosti, s katero se podjetje ukvarja in predstavlja svoje načrte za prihodnost. Biti mora jasno in pregledno, izkazovati mora resničen in pošten prikaz premoženja in obveznosti družbe, njenega finančnega položaja ter poslovnega izida. Zahtevana minimalna vsebina letnega poročila je opredeljena v ZGD, Slovenskih računovodskih standardih in Sklepu o poslovnih knjigah in poslovnih poročilih bank in hranilnic. Letno poročilo je sestavljeno iz:

- Računovodskih izkazov ter pojasnil oziroma prilog k računovodskim izkazom.
- Konsolidiranih računovodskih izkazov ter pojasnil oz. prilog h konsolidiranim računovodskim izkazom.
- Poslovnega poročila.
- Mnenja pooblaščenega revizorja o računovodskih izkazih.
- Informacije o prejemu letnega poročila s strani pristojnega organa banke.

Ker je banka zavezana k sestavi konsolidiranega letnega poročila, mora naštetim vsebinam dodati še konsolidirane računovodske izkaze, pojasnila k tem izkazom ter poslovna poročila družb, ki so vključena v konsolidacijo.

2.1.2 Osnovna načela pri sestavi letnega poročila

Na podlagi 111. člena Zakona o bančništvu ter 31. člena Zakona o banki Slovenije je Svet Banke Slovenije izdal Sklep o poslovnih knjigah in letnih poročilih bank in hranilnic. Banka mora voditi poslovne knjige v skladu z določili ZGD, mednarodnih standardih računovodskega poročanja in v skladu s sklepom Banke Slovenije. Banka je finančna institucija, ki mora poslovati po načelih likvidnosti, varnosti in rentabilnosti. Informacije o finančnem položaju banke in uspešnosti njenega poslovanja so osnova pri odločitvah tako potencialnih lastnikov, kot varčevalcev, ki se odločajo o tem, ali naj zaupajo svoje prihranke banki. (Dimovski in Gregorič 2000, 51) Letno poročilo, sestavljeno za poslovno leto, sestoji iz računovodskega in poslovnega poročila.

2.1.3 Računovodsko poročilo

Računovodsko poročilo sestoji iz:

- Bilance stanja, ki jo banka sestavi na podlagi podatkov iz knjigovodskega stanja računov, predpisanih s kontnim okvirom za banke in hranilnice po metodologiji in navodilih Banke Slovenije.
- Izkaza poslovnega izida, na podlagi knjigovodskih podatkov o prihodkih in odhodkih v obračunskem obdobju po predpisani metodologiji Banke Slovenije.
- Izkaza denarnih tokov. Banka v izkazu denarnih tokov upošteva denarne ustreznike v skladu s svojo računovodsko usmeritvijo.
- Izkaza gibanja kapitala, ki ga banka izpolni tako, da v ustrezne postavke vnese stanja posameznih sestavin kapitala predhodnega poslovnega leta, zneske sprememb posameznih sestavin kapitala v obračunskem obdobju, vključno z uporabo čistega dobička ali pokrivanjem izgube in stanje posameznih sestavin kapitala na koncu obračunskega obdobja
- Prilog s pojasnili k izkazom, v katerih banka s pojasnili razkrije pomembnejše računovodske usmeritve, na katerih so zasnovani računovodski izkazi banke in metode, ki so bile uporabljene. (Zban)

2.1.4 Poslovno poročilo

Poslovno poročilo banke mora vsebovati naslednje podatke in pojasnila:

- Poročilo o poslovanju banke za poslovno leto, ki vsebuje:
  - Opis splošnega gospodarskega okolja, kjer banka oriše glavne dejavnike, ki so posredno ali neposredno vplivali na uspešnost poslovanja.
  - Poslovne usmeritve banke, s katerimi predstavi dolgoročne cilje poslovne politike in navede načrtovane aktivnosti za njihovo doseganje.
  - Pregled poslovanja banke, v katerem podrobno opiše posamezne vrste bančnih dejavnosti in posamezne posle ločeno po osnovnih vrstah strank.
  - Finančni rezultat banke. V predstavitvi banka razčleni prihodke in odhodke poslovnega leta po njihovih osnovnih vrstah in razkrije, kako vplivajo posamezne vrste poslov na rezultat poslovanja.
  - Finančni položaj banke, ki ga banka prikaže s strukturo aktive in pasive bilance stanja po posameznih vrstah sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev ter pojasni spremembe posameznih postavk v primerjavi s predhodnim obdobjem.
  - Pomembnejše podatke o poslovanju in nekatere kazalce poslovanja banke, ki zajemajo postavke iz bilance stanja in iz izkaza poslovnega izida, število zaposlenih, delnice, izbor kazalcev, stroške poslovanja in likvidnost.

- Delniški kapital in delničarje banke. Banka v poročilu prikaže podatke o delniškem kapitalu in njegovih sestavinah ter doseženi količnik kapitalске ustreznosti.
- Opis razvoja banke, v katerem banka oriše razvoj banke in prikaže pomembnejše podatke, ki se nanašajo na delovanje banke.
- Osnovne podatke o skupini povezanih družb.
- Organe upravljanja banke.
- Poslovno mrežo.
- Organizacijsko shemo banke.
- Organizacijsko shemo skupine povezanih družb.(Sklep o posl.knjigah)

2.1.5 Postopek priprave in sprejemanja letnega poročila določa ZGD

Sestavitev letnega poročila je dolžnost uprave, ki ga mora sestaviti v roku štirih mesecev po koncu koledarskega leta. To ne pomeni, da ga morajo pripraviti člani uprave osebno, ampak da je uprava kot organ družbe odgovorna, da za pripravo poročila zadolži pristojne organizacijske enote.

Ker je za delniške družbe, s katerih vrednostnimi papirji se trguje na trgu vrednostnih papirjev, predpisana revizija, je potrebno letno poročilo predložiti še revizorju. Ta mora o reviziji sestaviti posebno revizijsko poročilo. Revizija mora biti opravljena v šestih mesecih po koncu poslovnega leta. Prav tako mora uprava v osmih dneh po prejemu revizorjevega poročila letno poročilo skupaj z revizijskim poročilom predložiti nadzornemu svetu, ki je po ZGD organ, pristojen za sprejem letnega poročila. Poleg letnega poročila mora uprava predložiti nadzornemu svetu tudi predlog za uporabo bilančnega dobička.

Nadzorni svet mora preizkusiti letno poročilo in predlog za uporabo dobička glede zakonitosti in skladnosti s statutom. Če nadzorni svet potrdi letno poročilo, mora sestaviti pisno poročilo za skupščino. Rok za preizkus letnega poročila in sestavitev poročila za skupščino je en mesec.

Skupščina delniške družbe praviloma ne odloča o sprejetju letnega poročila, temveč le o uporabi bilančnega dobička. Letno poročilo sme sprejeti skupščina le, če se tako soglasno odločita uprava in nadzorni svet ali če ga ne sprejme nadzorni svet.

Ker Zban določa, da je potrebno v osmih dneh po prejemu revizorjevega poročila oziroma najkasneje v petih mesecih po izteku koledarskega leta predložiti revidirano poročilo Banki Slovenije, je dejansko skrajni rok za pripravo in sprejem letnega poročila pet mesecev po preteku koledarskega leta.

2.1.6 Od priprave vsebine do prejemnikov

V Novi KBM proces priprave letnega poročila obvladujejo s pomočjo rokovnika, ki ga vsako leto sprejme uprava banke in opredeljuje dejavnosti iz procesa sestave letnega poročila, njihovo medsebojno odvisnost, nosilce in roke. Rokovnik je osnova za delo komisije za pripravo letnega poročila, ki jo prav tako imenuje uprava banke in ki koordinira proces priprave letnega poročila. Vanj je neposredno vključeno več kot 20 organizacijskih enot in več kot 70 bančnikov, koordinator priprave letnega poročila je sektor plana in analiz.

Proces priprave letnega poročila se običajno začne že novembra, vsebino pripravljajo januarja, poslovni del je končan marca, ko uprava banke že obravnava osnutek poslovnega poročila. Sredi aprila se letno poročilo še dopolni z računovodskimi pojasnili, nato je kompletno poročilo predano v revizijo. Hkrati v službi za tržno komuniciranje in odnose z javnostmi poteka grafično oblikovanje poročila in priprave za tisk. Za leto 2004 je bilo revizorjevo mnenje pridobljeno v začetku maja 2005. podano je bilo mnenje, ki pravi, da so računovodski izkazi resnična in poštena slika finančnega stanja banke in finančne skupine Nove KBM in da je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi. V konec julija 2005 je bilo letno poročilo za leto 2004 dostavljeno prejemnikom.

V pripravo letnega poročila je vloženo ogromno dela, saj v banki pripravijo poročilo brez sodelovanja agencij. Vendar se vloženi trud izplača, kajti banka razpolaga z najkvalitetnejšim letnim poročilom v kategoriji finančnih ustanov Sloveniji. Na tekmovanju, ki ga organizira dnevnik Finance, je bila Nova KBM dve leti zapored nagrajena za najboljše letno poročilo.

2.2 Predstavitev podjetja iz letnega poročila 2004

Nova KBM d.d ima sedež v Mariboru, Vita Kraighera 4. Organizirana je kot delniška družba, ki jo vodi dvočlanska uprava. Kot univerzalna banka Nova KBM d. d. razvija, izvaja in trži bančne storitve na območju Republike Slovenije. Klasično ponudbo dopolnjujejo posli drugih podjetij iz finančne skupine Nova KBM, ki nudijo vse oblike finančnega svetovanja in podpore. Je edina slovenska banka, ki je nosilec standarda ISO 9001. Standard velja za področje poslovne mreže, razen za področje Nova Gorica. Banka, ki zaposluje več kot 1500 delavcev, s svojim poslovanjem dosega dobre poslovne rezultate, saj po višini bilančne vsote zaseda drugo mesto med bankami v Sloveniji, čeprav se konkurenčni pogoji na trgu iz leta v leto zaostrejejo. Poleg opravljanja rednega poslovanja se Nova KBM tudi aktivno vključuje v okolje, v katerem živi in raste. To dokazuje s sponzorstvi in donatorstvi na področju športa,

kulture, umetnosti, znanosti in šolstva ter na področju humanitarnih dejavnosti in izobraževanja.

2.2.1 Kratka zgodovina Nove KBM d. d.

KMB je nastala pred 50 leti kot naslednica bančnih zavodov in hranilnic, ki so delovali na področju SV Slovenije. Po ustanovitvi leta 1955 kot Komunalna banka Maribor se je istega leta preimenovala v Okrajno banko. Leta 1965 je banka začela poslovati kot Kreditna banka Maribor, potem ko je z zakonom o bankah in kreditnih poslih dobila funkcijo komercialne investicijske banke. Leta 1972 je banka pridobila tudi veliko devizno pooblastilo, ki omogoča, da se za svoje članice neposredno vključuje v plačilni promet s tujino, najema devizne kredite in opravlja druge posle. Leta 1988 se je banka združila z 22 temeljnimi bankami v LB – združeno banko. Leta 1990 se je preoblikovala v delniško družbo, leta 1993 pa je bila registrirana kot Kreditna banka Maribor d. d. S sprejetjem novega ustavnega zakona je bila leta 1994 ustanovljena Nova KBM d. d. na katero sta bila prenesena vse poslovanje in celotno premoženje KBM. Leta 1995 je bil končan postopek pripojitve Komercialne banke Nova Gorica d. d. k Novi KBM d. d. Maribor. V letu 2000 je skupaj z Zavarovalnico Maribor, Zavarovalnico Merkur, Zavarovalnico Tilia in Pozavarovalnico Sava ustanovila družbo Moja naložba – pokojninska družba d.d. V letu 2001 je pridobila delež v LLT- Hranilnica in posojilnica Murska Sobota ter prevzem terjatev in obveznosti HKS Dobrovo, s katerim je bil prevzet delež Banke Vipa in manjši delež Zveze hranilno-kreditnih služb d.d. Ljubljana. Konec leta 2004 so bili končani formalno pravni postopki za prevzem Poštne banke.

2.2.2 Dejavnost banke

Po Zakonu o bančništvu je banka delniška družba s sedežem v Republiki Sloveniji, ki je pridobila dovoljenje Banke Slovenije za opravljanje bančnih storitev:

- Sprejemanje depozitov od fizičnih in pravnih oseb ter dajanje kreditov iz teh sredstev za svoj račun.
- Storitve, za katere drug zakon določa, da jih smejo opravljati samo banke.

Druge finančne storitve po tem zakonu so naslednje finančne storitve:

- Factoring.
- Finančni zakup.
- Izdajanje garancij in drugih jamstev.
- Kreditiranje, vključno s potrošniškimi krediti, hipotekarnimi krediti in financiranjem komercialnih poslov.
- Trgovanje s tujimi plačilnimi sredstvi, vključno z menjalniškimi posli.
- Trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti.
- Zbiranje, analiza in posredovanje informacij o kreditni sposobnosti pravnih oseb.
- Posredovanje pri prodaji zavarovalnih polic po zakonu, ki ureja zavarovalništvo.

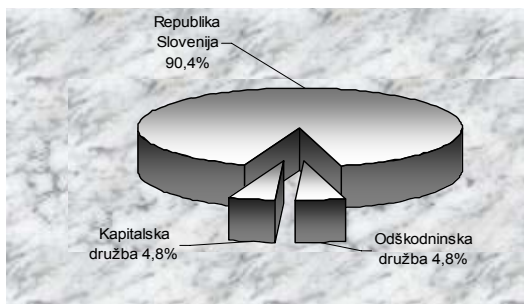
- Izdajanje in upravljanje s plačilnimi instrumenti (plačilne in kreditne kartice, potovalni čeki, bančne menice..).
- Oddajanje sefov.
- Posredovanje pri sklepanju posojilnih in kreditnih poslov.
- Storitve v zvezi z vrednostnimi papirji, po zakonu, ki ureja trg vrednostnih papirjev.
- Upravljanje pokojninskih oziroma investicijskih skladov po zakonu, ki ureja pokojninske oz. investicijske sklade.
- Opravljanje poslov plačilnega prometa.

Po statutu banke lahko Nova KBM d. d. opravlja tudi druge storitve, ki za banko ne pomenijo neposrednega opravljanja dejavnosti: pridobivanje nepremičnin, ustanavljanje podružnic in hčerinskih družb doma in v tujini ter kapitalske udeležbe v drugih družbah. Banka mora v konkurenčnem boju z drugimi finančnimi institucijami težiti k zagotavljanju dolgoročnega obstoja in razvoja. Svojo dejavnost je razširila na svetovanje podjetjem glede kapitalske strukture, poslovne strategije in sorodne zadeve.

2.2.3 Lastništvo banke

Banka ima naslednjo lastniško strukturo, kar prikazuje slika 2.1.

Slika 2.1 Lastniška struktura

- 90,4 % delnic je v lasti države
- 4,8 % v lasti Kapitalne družbe d.d.
- 4,8 % v lasti Odškodninske družbe d.d.

Vir: Nova KBM d.d.

2.2.4 Organiziranost banke

Nova KBM d. d. je univerzalna banka z razvejano mrežo bančnih enot in celovito ponudbo bančnih storitev, ki opravlja vse posle za prebivalstvo in pravne osebe. Banka ima odprte bančne enote samo na področju Republike Slovenije. Poslovna mreža obsega 90 bančnih enot. Bančne enote sestavlja 14 oddelkov poslovanja z gospodarskimi družbami in malim gospodarstvom, 32 ekspozitur, 43 agencij in eno izpostavljeno blagajniško mesto. Že v letu 2003 je banka začela proces ločevanja komercialnih področij od področij spremljave. Na področju finančnih trgov je področje trgovanja (front-office) ločeno od povezanih funkcij spremljave poslovanja (back-office). Sektor spremljave in podpore področja finančnih trgov je organizacijsko

prenesla v področje spremljave komerciale, kar pomeni razmejevanje komerciale od spremljave vse do nivoja izvršilnega direktorja banke.

2.2.5 Management in sodelavci

Nova KBM ima dvočlansko upravo:

Matjaž Kovačič   predsednik uprave

Manja Skernišak   članica uprave

Izvršilni direktorji uprave:

Irena Žnidaršič   izvršilna direktorica uprave za področje finančnega upravljanja

Igor Šujica   izvršilni direktor uprave za področje vzhodne Slovenije

Aleksander Batič   izvršilni direktor za področje osrednje Slovenije

Ksenija Mrevlje   izvršilna direktorica za področje Nova Gorica

Savina Golob   izvršilna direktorica za področje poslovanja z gospodar. družbami

Andrej Riedl   izvršilni direktor za področje spremljave in kontrole poslovanja

Vasilij Koman   izvršilni direktor za področje organizacije in podpore posl. banke

Zoran Nemec   izvršilni direktor uprave za področje Novi trgi

Vlasta Brečko   izvršilna direktorica uprave za področje spremljave komerciale in elektronskega bančništva.

Skupno število zaposlenih v Novi KBM d. d. je na dan 31 .12. 2005 bilo 1546 delavcev. V izobrazbeni strukturi zaposlenih predstavljajo večino delavci s peto stopnjo izobrazbe, približno tretjina delavcev ima višjo ali visoko izobrazbo, slabih 5 % delavcev pa ima manj kot peto stopnjo izobrazbe. Nova KBM d. d. si prizadeva načrtno in celovito razvijati svoj kader in to z vidika izobraženosti, strokovne usposobljenosti, motiviranosti in ustvarjalnosti. Zaposleni oz. človeški kapital namreč predstavljajo največji potencialni vir banke, ki ga mora uspešna organizacija znati kar najbolje izkoristiti. Banka je v zadnjih dveh letih namenila veliko pozornosti strokovnemu usposabljanju – izvajala ga je ali interno ali pri izobraževalnih ustanovah doma in v tujini. Vedno več pozornosti pa namenja internemu izobraževanju, ki je stroškovno ugodnejše in vsebinsko prilagojeno potrebam delovnega procesa. Poudariti je treba finančno učinkovitost internega izobraževanja, saj je banka samo pri izobraževanju za potrebe projekta NOBIS (v oktobru 2005 se je zaključilo izobraževanje uporabnikov nove informacijske tehnologije –NOBIS, ki traja od leta 2001) na račun interne izvedbe prihranila okoli 100 milijonov tolarjev.

2.2.6 Finančna skupina Nove KBM d. d.

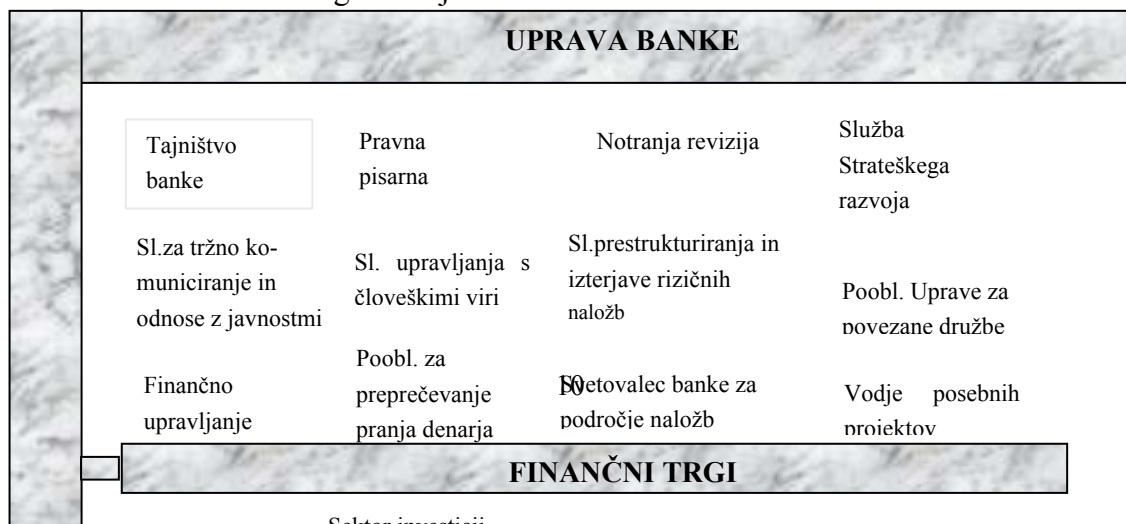
Nova KBM d. d. je ena vodilnih slovenskih bank z bogato tradicijo doma in v tujini s široko razvejano poslovno mrežo bančnih enot in celovito ponudbo bančnih storitev. Opravlja vse posle za prebivalstvo in pravne osebe. Pri poslovanju s tujino ima direktne

kontokorentne odnose s triinpetdesetimi bankami, korespondenčna mreža pa obsega preko šeststo bank po vsem svetu. Klasično ponudbo dopolnjujejo njena specializirana podjetja:

Zavarovalnica Maribor	- Zavarovalnica Maribor d. d.
KBM Infond	- Družba za upravljanje investicijskih skladov KBM Infond d. o. o.
KBM Fineko	- Družba za promet z nepremičninami, projektno financiranje, svetovanje in trading KBM Fineko d. o. o.
KBM Leasing	- Leasing hiša KBM Leasing d. o. o.
KBM Invest	- Družba za investiranje v nepremičnine KBM Invest d. o. o.
Gorica Leasing	- Leasing hiša Gorica Leasing d. o. o.
Moja naložba	- Pokojninska družba d. d.
Fininvest	- Fininvest d. o. o.

Na naslednji strani slika 2.2 prikazuje osnovno organizacijsko shemo banke, razdeljeno po področjih in sestavo finančne skupine Nove KBM d. d.

Slika 2.2 Osnovna organizacijska shema Nove KBM d. d.

Vir: Nova KBM d. d.

2.3 Gospodarsko in bančno okolje v letu 2005

2.3.1 Makroekonomske razmere

Izboljšanje gospodarske aktivnosti v evroobmočju potrjujejo ugodni podatki o rasti industrijske proizvodnje predvsem v Nemčiji, Franciji in Italiji. Na drugi strani je v ZDA v zadnjem četrtletju leta 2005 prišlo do manjšega gospodarskega zastoja, saj se je

BDP v primerjavi s tretjim četrtletjem povečal zgolj za 0,3 odstotka. V evroobmočju je v letu 2005 znašala gospodarska rast 1,4 odstotka, v ZDA pa 3,5 odstotka. Inflacija v evroobmočju je, predvsem zaradi gibanja cen energetikov, znašala 2,2 odstotka, medtem ko je osnovna inflacija ostala razmeroma nizka. Inflacija v ZDA je v povprečju leta 2005 dosegala 3,4 odstotka.

2.3.2 Ekonomske razmere v Sloveniji

Podatke sem pridobila iz Poročila o finančni stabilnosti Banke Slovenije, maj 2006. V Sloveniji so bila gospodarska gibanja v letu 2005 sorazmerno ugodna. Industrijska proizvodnja se je glede na leto 2004 povečala za 3,1 odstotek. Najhitrejšo rast so zabeležili v avtomobilski panogi, v proizvodnji kovin, lesarski in kemijski industriji, največji padec pa sta zabeležili prehrabena in tekstilna industrija. Aktivnosti v gradbeništvu so se v povprečju povečale za 3,0 odstotka, precej visoka pa je bila rast prodaje v trgovini na drobno. Na osnovi predhodnih podatkov bo rast družbenega proizvoda višja od 4,0 odstotkov. V letu 2005 je bilo relativno močno trošenje gospodinjstev in države, prispevek menjave s tujino pa se je v primerjavi z letom poprej zmanjšal.

2.3.3 Inflacija

Inflacija je konec leta že dosegla evropsko raven, saj je letna inflacija znašala 2,3 odstotka, povprečna letna pa 2,5 odstotka. Kljub temu pa je bilo gibanje cen v nekaterih skupinah še vedno razmeroma visoko. Za več kot je znašala skupna rast cen so se povišale cene v skupinah: izobraževanje, stanovanje, alkoholne pijače in tobak, gostinske in nastanitvene storitve, stanovanjska oprema, rekreacija in kultura ter raznovrstno blago in storitve. Negativna pa je bila rast cen kar v treh skupinah: obleka in obutev, zdravje in komunikacije. Tudi v letu 2005 so cene storitev rasle hitreje kot cene blaga, vendar pa je bil razkorak med njimi precej manjši kot leta 2004. Inflacija, merjena s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin, izračunanem kot dvanajstmesečno povprečje, je znašala novembra in decembra 2,5 odstotka, kolikor je znašalo tudi konvergenčno merilo glede stopnje inflacije kar pomeni, da ga je Slovenija v letu 2005 že dosegla. Svet Banke Slovenije je v svojem poročilu ocenil, da bo Slovenija tudi v prihodnje izpolnjevala kriterij stabilnosti cen za uvedbo evra.

2.3.4 Brezposelnost v Sloveniji

Povprečna mesečna bruto plača za leto 2005 je znašala 277.279 SIT, to je nominalno za 4,8 odstotkov in realno za 2,2 odstotka več, kot je znašala v letu 2004. Povprečna mesečna neto plača pa je znašala 176.311 SIT, kar je nominalno za 6,1 odstotek več kot v letu 2004.

Po podatkih SURS je bilo decembra 2005 v Sloveniji registriranih 813.558 delovno aktivnih prebivalcev. Glede na december 2004, se je njihovo število povečalo za 0,8 odstotka, istočasno je bilo prijavljenih 92.575 brezposelnih oseb, kar je za 2,0 odstotka več kot konec leta 2004. Na trgu dela upadanje proizvodnje v delovno intenzivnih panogah sovpada z zmanjševanjem zaposlenosti v teh panogah. Ker je zmanjševanje števila delovnih mest v panogah v težavah trenutno hitrejša od nastajanja novih delovnih mest v panogah v vzponu, se povečuje brezposelnost, ki se odraža v podatkih na osnovi ankete o delovni sili, ki temelji na mednarodno usklajenih definicijah Mednarodne organizacije za delo in Statističnega urada EU. Po tej raziskavi je stopnja brezposelnosti v zadnjem četrtletju 2005 znašala 7,2 odstotka, medtem ko je v istem obdobju 2004 znašala 6,4 odstotke.

2.3.5 Zunanjetrgovinska menjava

V letu 2005 se je spremenila regionalna struktura zunanjetrgovinske blagovne menjave, saj se je nadpovprečno povečal uvoz iz držav zunaj EU, medtem ko je na izvozni strani nadpovprečno porasla menjava z EU. Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije je Slovenija v letu 2005 izvozila za 14.273 milijonov evrov blaga, kar pomeni 11,7 odstotni porast, uvoz pa je znašal 15.646 milijonov evrov, to je za 10,6 odstotkov več kot leto poprej. Pokritost uvoza z izvozom je znašala 91,2 odstotka. Menjava storitev s tujino je rasla hitreje kot blagovna menjava. K presežku storitev je največ prispeval turizem.

2.3.6 Javnofinančni prihodki

V letu 2005 so se javnofinančni prihodki v primerjavi z letom poprej povečali za 6,5 odstotkov in so znašali 2,651 milijard tolarjev. Njihov delež v ocenjenem BDP je dosegel 39,9 odstotkov, to je za 0,1 odstotno točko več kot v letu 2004. Prihodki od davka na dodano vrednost so se povečali za 12,7 odstotkov, prihodki od trošarin pa so se povečali za 5,8 odstotkov. Spremenjena davčna zakonodaja je upočasnila rast prihodkov od davkov in prispevkov, prihodki od pravnih oseb pa so se povečali za 14,5 odstotkov.

Tekoči primanjkljaj je leta 2005 dosegel 254 milijona evrov, kar je le 47 odstotkov primanjkljaja iz leta 2004. Zaradi povečanja terjatev na kapitalnem računu in povečanja obveznosti na finančnem računu so se povečale obveznosti za 664 milijona evrov.

V letu 2005 je bil zabeležen neto finančni tok v višini 1,5 milijarde evrov, kar pomeni okoli 5 odstotkov ocenjenega BDP. Največji razlog za finančni priliv je bilo zadolževanje bank v tujini za zagotovitev sredstev za financiranje domačega kreditiranja. Zaradi tega se je tudi povečal bruto zunanji dolg Slovenije. Devizne

rezerve so konec leta 2005 znašale 8,832 milijona evrov, medtem ko je bruto zunanji dolg konec decembra znašal 19.511 milijona evrov.

2.3.7 Prihranki prebivalstva

Celotni prihranki prebivalstva v bankah so se v letu 2005 povečali za 3,4 odstotka na 2,475 milijard tolarjev, medtem ko je znašala primerljiva rast v letu 2004 7,5 odstotkov. Tolarski prihranki so se povečali za 4,4 odstotka na 1,5169 milijard tolarjev, devizni pa za 2,1 odstotka na 956 milijard tolarjev. Istočasno se je priliv v vzajemne sklade povečal za 55,1 odstotek, medtem ko je bila v letu 2004 zabeležena 117,0 odstotna rast. Obseg sredstev v vzajemnih skladih domačih upravljavcev je konec leta znašal 330 milijard tolarjev in je tako dosegel 13,3 odstotke prihrankov prebivalstva v bankah, kar je za 4,4 odstotne točke več kot ob koncu leta 2004.

2.3.8 Naložbe bank

Naložbe bank so se v letu 2005 povečale za 21,6 odstotkov na 3.696 milijard tolarjev. Obseg neto zadolževanja prebivalstva je dosegel 200,1 milijardo tolarjev in je realno presegel obseg iz leta 1999 ob uvedbi DDV. Zaradi ugodnejših pogojev se je povečala predvsem rast deviznih kreditov podjetjem. V letu 2005 je prevladovala presežna ponudba deviz, ki je v letnem povprečju dosegla 1.229 milijona evrov. Na presežno ponudbo so najbolj vplivali finančni pritoki iz tujine in izboljšani rezultati v tekočih transakcijah. Od junija 2004, po vstopu Slovenije v mehanizem menjalnih tečajev ERM2, je tečaj za evro relativno stabilen in se ohranja na ravni 0,05 odstotka nad centralnim tečajem.

Svet Banke Slovenije je na začetku leta 2006 pričel z zniževanjem nekaterih obrestnih mer. Obrestna mera za 60-dnevne tolarske blagajniške zapise se je znižana v prvem koraku na 3,75 odstotkov, v drugem na 3,5 odstotkov, obrestna mera začasni odkup deviz na 1,25 odstotka in za lombardno posojilo na 4,5 odstotkov. S tem se je pričela strukturna prilagoditev, povezana s potrebo po nominalni konvergenci pred vstopom v evroobmočje.

2.4 Poslanstvo, vizija in poslovni cilji

Nova KBM je največja slovenska banka, ki je posredno v celoti v državni lasti. Interes države po ohranitvi pretežnega deleža lastništva bo obstajal tako dolgo, dokler ne bo skupaj z njo pripravljen dogovorjeni model postopne privatizacije banke. V poslovni politiki banke je upoštevana in se še nadgrajuje do sedaj sprejeta vizija banke, da postane po merilih Evropske unije nosilec močne bančne skupine v pretežno slovenski lasti in s ponudbo najširših finančnih storitev prebivalstvu, malim in srednjim podjetjem. To je v Novi KBM še bolj omogočeno z izpeljano povezavo s Poštno banko

Slovenije, s čimer ima največjo mrežo poslovnih enot v Sloveniji. Vizija Nove KBM opredeljuje tudi komplementarno zadovoljevanje velikih gospodarskih družb, pa tudi javnega sektorja, kjer mora imeti kot državna banka in druga največja slovenska banka v državi nedvomno jasno pozicionirano vlogo.

2.4.1 Vizija Nove KBM d. d.

Vizija nove KBM se glasi:

Nova KBM bo leta 2008 druga največja bančna skupina v Sloveniji, merjeno s tržnim deležem bilančne vsote. Nova KBM bo hkrati tudi vodilna institucija v finančni skupini Nove KBM, ki bo ponudnik najbolj celovitih finančnih storitev za občane ter mikro, majhna in srednje velika podjetja v Sloveniji. Po dostopnosti, prijaznosti in kakovosti storitve ter konkurenčnosti produktov bo postala najboljša banka na področju poslovanja s prebivalstvom, z najbolj razvejano poslovno mrežo v Sloveniji. S pomočjo koncepta upravljanja odnosov s strankami bomo dosegali nadpovprečno stopnjo zadovoljstva strank, kar se bo odražalo tudi v donosu banke. (Nova KBM d. d.)

2.4.2 Strateške usmeritve in cilji Nove KBM d. d.

- Postati vseslovenska banka, Nova KBM d. d. bo izgrajevala svojo finančno in bančno skupino kot celoto medsebojno dopolnjujočih si bančnih in finančnih institucij, ki bodo zagotovile racionalno, kakovostno in celovito oskrbo komitentov s finančnimi storitvami.
- Preobraziti se v fleksibilno organizacijo. Nova KBM d. d. in njena finančna skupina bosta dograjevali in dopolnjevali sistem finančne skupine z dodajanjem novih, kakovostnih in komplementarnih produktov in z omejevanjem zastarelih. Uvajali bosta nove bančne storitve, pri čemer bosta izkoriščali sinergijske učinke lastne finančne skupine ter upoštevali vrzeli na trgu.
- Razumevanje in poglobljanje odnosov s strankami. Nova KBM bo učinkovito diferencirala zahtevnejše komitente in jim ustrezno prilagodila ponudbo storitev.
- Uvedba tehnoloških novosti. Nova KBM se zaveda pomena prihodnjih tehnologij ter prednosti, ki jih prinaša hitro uvajanje le-teh.
- Poglobljanje odnosov v skupini, sinergijski učinki se bodo v prihodnosti najbolj odražali na področju poslovanja s prebivalstvom.

2.4.3 Napoved za leto 2006 in dolgoročni načrti skupine Nove KBM

Nadzorni svet in uprava banke sta za leto 2006 potrdili Poslovno politiko in finančni načrt banke in bančne ter finančne skupine Nove Kreditne banke Maribor d. d. Poslovna politika in finančni načrt sta izdelana v skladu z akcijsko strategijo iz leta 2004.

Strateški cilji finančne skupine Nove KBM so vzpostavitev sistema vodenja na ravni skupine, vzpostavitev sistema poročanja za potrebe delovanja skupine, razvoj informacijskega sistema skupine in standardizacija poročanja, strateški skupinski marketing.

Aktivnosti, ki pospešeno potekajo v Novi KBM d.d.

- Priprave na uvedbo evra. V letu 2006, predvsem v prvi polovici leta, v banki potekajo najpomembnejše aktivnosti v zvezi z uvajanjem evra oz. v zvezi s prilagoditvijo banke na poslovanje v evru. Banka bo najkasneje do 30. 6. 2006 tehnološko popolnoma pripravljena na prevzem evra. Na prevzem evra se intenzivno pripravljajo tudi v odvisnih družbah banke. Te družbe so že od samega začetka projekta prevzema evra v banki vključene v aktivnosti za prevzem evra, banka spremlja in nadzira potek priprav na prevzem evra v odvisnih družbah. Sprejet je bil sklep, da morajo biti odvisne družbe do 30. 6. 2006 aplikativno pripravljene na prevzem evra in so dolžne po tem datumu sodelovati z banko pri integralnem testiranju informacijskega sistema.
- Priprave na poročanje po MSRP. Uporaba MSRP pri sestavljanju konsolidiranih letnih računovodskih izkazov, ki je predpisana neposredno z Uredbo EU, obvezuje družbe, katerih vrednostni papirji so uvrščeni na katerega od organiziranih trgov vrednostnih papirjev v državah članicah EU in so zavezane h konsolidaciji, da sestavijo konsolidirano letno poročilo v skladu z MSRP. Banka Slovenije je s sklepom določila, da banke prvič sestavijo računovodska poročila v skladu z MSRP za poslovno leto, ki se začne s 1. januarjem 2006

3 RAČUNOVODSKI IZKAZI NOVE KBM D. D.

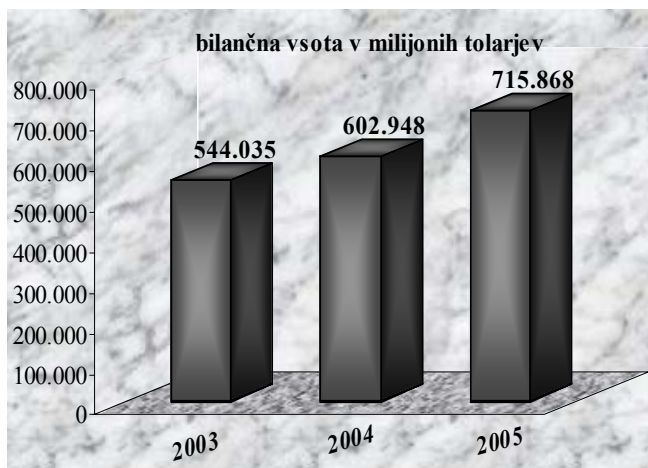
Podjetja poročajo zunanjim pa tudi notranjim uporabnikom računovodskih informacij predvsem z letnimi poročili. Računovodski izkazi so zapis dogodkov, ki so se zgodili v preteklosti, lastniki in drugi uporabniki računovodskih informacij pa za odločanje potrebujejo tudi druge informacije. Računovodski izkazi morajo potemtakem zadovoljevati splošne potrebe večine uporabnikov. Zaradi teh razlogov in popolnejšega informiranja je treba računovodskim izkazom dodati pojasnila in dodatne razpredelnice ter druge informacije. Računovodsko poročilo sestavljajo računovodski izkazi in priloge s pojasnili k njim.

3.1 Bilanca stanja

Bilanca stanja je temeljni računovodski izkaz, v katerem je resnično in pošteno prikazano stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov za poslovno leto ali medletna obdobja za katera se sestavlja. Sestavi se kot dvostranski pregled, v katerem se sredstva (aktiva) izkažejo na levi, obveznosti (pasiva) pa na desni strani, ali kot izkaz, v katerem so sredstva pred obveznostmi. (SRS 31)

Na sliki 3.1 je grafično prikazano spreminjanje – rast bilančne vsote v milijonih tolarjev od leta 2003 do leta 2005.

Slika 3.1 Povečanje bilančne vsote

Vir: Nova KBM d.d

Bilančna vsota banke je konec leta 2005 znašala 715.868 milijonov tolarjev oziroma za 112.920 milijonov tolarjev (18,7 odstotka) več kot konec leta 2004. Tržni delež bilančne vsote je tako znašal decembra 2005 10,3 odstotka oziroma 0,4odstotne točke manj kot konec leta 2004.

V naslednji tabeli 3.1 je prikazana bilanca stanja Nove KBM d. d na dan 31. 12. 2005 in 31. 12. 2004 v tisoč tolarjih.

Tabela 3.1 Bilanca stanja Nove KBM d. d.

VSEBINA (v tisoč tolarjih)		31. 12. 2005	31. 12. 2004
1	Denar v blagajni in stanje na računih pri CB	12.837.685	20.133.947
2	Kreditni bankam	60.114.929	30.221.915
3	Kreditni strankam, ki niso banke	390.207.551	334.435.380
4	Dolžniški vrednostni papirji, ki niso namenjeni trgovanju	168.645.399	169.462.523
5	Vrednostni papirji, namenjeni trgovanju	42.774.038	11.196.663
6	Dolgoročne naložbe v kapital strank v skupini	11.361.672	11.567.892
7	Dolgoročne naložbe v kapital drugih strank	1.374.504	1.086.061
8	Neopredmetena dolgoročna sredstva	4.234.259	3.729.327
9	Opredmetena osnovna sredstva	13.495.911	11.048.465
10	Druga sredstva	7.139.262	7.280.882
11	Usredstvene (aktivne) časovne razmejitev	3.683.098	2.784.799
	SKUPAJ SREDSTVA	715.868.308	602.947.854
1	Dolgovi do bank	101.890.128	45.089.501
2	Dolgovi do strank, ki niso banke	481.797.038	441.846.123
3	Dolžniški vrednostni papirji	37.312.721	29.692.565
4	Drugi dolgovi	4.648.791	4.666.130
5	Udolgovane (pasivne) časovne razmejitev	4.350.165	3.135.111
6	Dolgoročne rezervacije za obveznosti in stroške	9.376.631	7.482.239
7	Rezervacije za splošna bančna tveganja	8.163.649	7.413.649
8	Podrejene obveznosti	19.166.048	19.185.195
9	Vpisani kapital	5.839.496	5.839.496
10	Kapitalske rezerve	1.567.011	1.567.011
11	Rezerve iz dobička	31.020.005	26.846.048
12	Prevrednotovalni popravki kapitala	9.541.406	8.768.460
	- splošni prevrednotovalni popravek kapitala	5.345.816	5.345.816
	- posebni prevrednotovalni popravki kapitala	4.195.590	3.422.644
13	Čisti poslovni izid (čisti dobiček ali čista izguba) poslovnega leta	1.195.219	1.416.326
	SKUPAJ OBVEZNOSTI	715.868.308	602.947.854
	ZUNAJBILANČNE OBVEZNOSTI (od B.1. do B.4)	152.575.229	171.917.189

Vir : Nova KBM d. d.

Na pasivni strani je povečanje bilančne vsote predvsem posledica:

- Najema sindiciranega kredita¹ v višini 240 milijonov evrov in povečanja dolgov do strank, ki niso banke v višini 39.951 milijona tolarjev. Najem sindiciranega posojila se je odrazil v povečanju dolgov do banke, ki so konec leta 2005 znašali 101.890 milijona tolarjev.
- V primerjavi s koncem prejšnjega leta so se dolgovi do bank povečali za 56.801 milijonov tolarjev oziroma za 126 odstotkov, zastavljen plan pa je banka preseгла za 27.973 milijonov tolarjev oziroma za 37,8 odstotka. Tržni delež dolgov do bank je konec decembra znašal 5,1 odstotka oziroma za 1 odstotno točko več kot konec leta 2004.

Izvirni dolgovi (dolgovi do strank, ki niso banke), ki so se v omenjenem obdobju povečali za 39.951 milijona tolarjev oziroma za 9 odstotkov, so konec leta 2005 znašali 481.797 milijona tolarjev. Med izvirnimi dolgovi so se v absolutnem znesku najbolj povečali:

- Dolgovi do prebivalstva, in sicer za 24.035 milijonov tolarjev, od tega se je stanje tolarških dolgov povečalo za 17.481 milijonov tolarjev, stanje deviznih dolgov pa se je povečalo za 6.554 milijonov tolarjev.
- Tržni delež dolgov do prebivalstva se je v opazovanem obdobju povečal za 0,3 odstotne točke in je konec decembra 2005 znašal 13,9 odstotka.
- Dolgovi do nefinančnih družb so se povečali za 12.368 milijonov tolarjev, od tega so se tolarški dolgovi povečali za 12.412 milijonov tolarjev (predvsem kratkoročni dolgovi), devizni dolgovi pa so se znižali za 44 milijonov tolarjev (predvsem na račun kratkoročnih dolgov).

Kljub absolutnemu povečanju dolgov do nefinančnih družb, je tržni delež konec leta 2005 ostal nespremenjen glede na konec leta 2004 in znaša 11,2 odstotka.

Stanje dolžniških vrednostnih papirjev se je v opazovanem obdobju povečalo za 7.620 milijonov tolarjev. Banka je namreč 1. 2. 2005 izdala obveznico Nove KBM 8 v skupni višini 7.000 milijonov tolarjev.

---

¹ 12. 7. 2005 je Nova KBM d.d s sindikatom tujih bank podpisala pogodbo o najemu sindiciranega kredita v višini 240 milijonov evrov. Mandat za organizacijo sindiciranega kredita je Nova KBM d.d podelila bankam Bank Austria Creditanstalt AG, DZ Bank AG in WestLB AG, skupaj pa v kreditu sodeluje kar 26 uglednih tujih bank. To je daleč najvišji znesek kredita, ki ga je Nova KBM d.d kadarkoli najela na mednarodnih finančnih trgih. Kredit namerava banka črpati v enkratnem znesku in ga uporabiti predvsem za finančno podporo poslov svojih komitentov, za izboljšanje dolgoročne strukture finančnih virov banke in delno za poplačilo nekaterih v preteklosti najetih kreditov

Kapital banke je konec leta 2005 znašal 49.163 milijonov tolarjev in se je glede na konec leta 2004 povečal za 4.726 milijonov tolarjev. Povečanje kapitala banke je posledica:

- Ustvarjenega čistega dobička v letu 2005 v višini 4.952 milijonov tolarjev.
- Povečanje posebnih prevrednotovalnih popravkov v višini 773 milijona tolarjev.
- In izplačila dividend delničarjem za leto 2004 v višini 1.000 milijonov tolarjev.

Na aktivni strani bilance je banka zabeležila povečanje bilančne vsote predvsem zaradi povečanja:

- Kreditov strankam, ki niso banke v višini 55.772 milijonov tolarjev.
- Kreditov bankam v višini 29.893 milijonov tolarjev.
- In vrednostnih papirjih v višini 30.760 milijonov tolarjev.

Stanje kreditov strankam, ki niso banke je konec leta 2005 znašalo 390.208 milijonov tolarjev. Banka je na tem segmentu preseгла zastavljen plan za 7,5 odstotkov oziroma za 27.464 milijonov tolarjev, največ pri kreditih prebivalstvu. Krediti prebivalstvu so se v letu 2005 namreč povečali kar za 22.995 milijonov tolarjev oziroma za 26,4 odstotka, od tega so se pretežno povečali tolarški krediti.

Krediti nefinančnim družbam, ki so se povečali za 22.924 milijonov tolarjev oziroma za 12,1 odstotka so prav tako presegli zastavljen plan za 3.129 milijonov tolarjev oziroma za 1,5 odstotka. Največje povečanje pri kreditih nefinančnih družb banka beleži pri deviznih kreditih, ki so se povečali kar za 34.123 milijonov tolarjev, to je za 37,5 odstotka in tako presegli plan za 22,7 odstotka. Kljub absolutnemu povečanju deviznih kreditov nefinančnim družbam se je tržni delež na tem segmentu znižal z 10,7 odstotka konec leta 2004 na 9,4 odstotka konec leta 2005.

Krediti bankam so se v letu 2005 povečali za 29.893 milijonov tolarjev, od tega so se tolarški krediti povečali za 13.880 milijonov tolarjev, devizni pa so se povečali za 16.013 milijonov tolarjev. Tržni delež kreditov bankam se je povečal s 6 odstotkov konec leta 2004 na 8,38 odstotka konec leta 2005.

Stanje vrednostnih papirjev se je v letu 2005 povečalo za 30.760 milijonov tolarjev, od tega se je stanje v tolarjih povečalo za 24.638 milijonov tolarjev, v devizah pa za 6.123 milijonov tolarjev. (Nova KBM d. d.)

Tabela 3.2 prikazuje strukturo obveznosti Nove KBM d. d. razčlenjeno po posameznih postavkah v milijonih SIT

Tabela 3.2 Struktura obveznosti Nove KBM d. d.

PASIVA (v milijon SIT)	2004	PLAN 2005	2005	INDEKS
Dolgovi do nefinančnih družb	70.627	70.015	82.995	117,5
v SIT	57.287	56.930	69.699	121,7
v DEV	13.340	13.085	13.296	99,7
Dolgovi do države in drugih komitentov	46.552	53.254	49.637	106,6
v SIT	41.686	48.748	38.668	92,8
v DEV	4.866	4.506	10.968	225,4
Dolgovi do gospodinjstev	318.902	328.438	344.349	108,0
Dolgovi do prebivalstva	312.358	320.102	336.393	107,7
v SIT	186.469	186.923	203.950	109,4
- v DEV	125.889	133.179	132.443	105,2
Dolgovi do SP	6.544	8.366	7.956	121,6
v SIT	6.171	7.939	7.499	121,5
v DEV	374	397	457	122,1
Dolgovi do tujih oseb	5.764	6.277	4.816	83,5
v SIT	634	499	743	117,2
v DEV	5.130	5.778	4.073	79,4
SKUPAJ stranke, ki niso banke	441.846	457.984	481.797	109,0
- v SIT	292.247	301.039	320.560	109,7
- v DEV	149.599	156.945	161.237	107,8
Dolgovi do bank	45.090	73.917	101.890	226,0
- v SIT	7.825	2.879	2.408	30,8
- v DEV	37.264	71.038	99.483	267,0
dolžniški vrednostni papirji	29.693	30.856	37.313	125,7
- v SIT	29.693	30.856	37.313	125,7
kapital banke	44.437	47.900	49.084	110,5
- vpisani	5.839		5.839	100,0
- rezerve iz dobička	26.846		29.821	111,1
- kapitalske rezerve	1.567		1.567	100,0
- tekoči dobiček	1.416		2.315	163,5
* preneseni dobiček			2.315	
* čisti dobiček	1.416			
prevrednotovalni popravki	8.768		9.541	108,8
splošne rezervacije	7.414	7.714	8.164	110,1
druge dolgoročne rezervacije	7.482	7.600	9.377	125,3
-dolgoročne rezerv.za zav. pred možnimi izgubami	7.482	7.600	9.377	125,3
ostala pasiva	7.353	9.400	8.835	120,2
- v SIT	19.633	16.200	19.409	98,9
- v DEV	19.179	14.500	19.166	99,9
od tega podrejene obveznosti				
SKUPAJ PASIVA	602.948	651.571	715.868	118,7
SIT	396.451	407.388	435.739	109,9
DEV	206.497	244.183	280.129	135,7

Vir: Nova KBM d. d.

Na sliki 3.2 je grafično prikazana struktura obveznosti Nove KBM d. d.

Slika 3.2 Struktura obveznosti Nove KBM d. d.

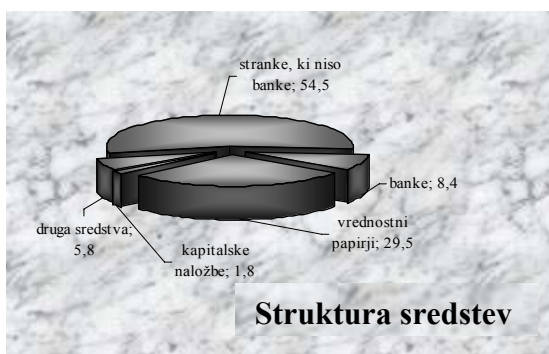

V strukturi obveznosti je na dan 31.12.2005 delež izvirnih sredstev znašal 67,3 odstotka, delež kapitala banke v strukturi obveznosti predstavlja 6,9 odstotka, delež dolgov do bank pa 14,2 odstotka.

Vir: Nova KBM d. d.

Slika 3.3 prikazuje strukturo sredstev Nove KBM d. d. na dan 31. 12. 2005.

Slika 3.3 Struktura sredstev Nove KBM d. d.

V strukturi sredstev predstavljajo največji delež krediti strankam, ki niso banke s 54,5 odstotka, sledijo vrednostni papirji z 29,5 odstotka, krediti bankam z 8,4 odstotka, kapitalske naložbe 1,8 in ostala aktiva s 5,6 odstotka.

Vir: Nova KBM d. d.

Sestava bančnih sredstev in obveznosti bistveno vpliva na donosnost (return on assets) in na tveganje (variability of returns) bančnih poslov. V osnovi lahko izpostavimo tri osnovne značilnosti bančne bilance (Dimovski in Gregorič 2000, 13):

- Pretežni del bančne aktive zajemajo finančna sredstva v obliki terjatev do gospodinjstev, podjetij in države. Fiksna sredstva so v banki majhna in posledica tega je nizki operativni vzvod kot delež fiksnih operativnih stroškov v bančni strukturi. Majhna sta tudi donos in tveganje posamezne operacije.
- Med obveznostmi prevladujejo kratkoročne obveznosti do gospodinjstev, podjetij in države. Banka si mora, da bi zadostila zahtevam lastnikov vlog, zagotoviti primerno količino manj donosnih kratkoročnih sredstev, kar znižuje donosnost pa tudi tveganost naložb.

- Banke so finančna podjetja in zanje je značilno, da imajo malo lastniškega kapitala in torej velik finančni vzvod. Visoka zadolženost je možna zaradi velike razpršenosti naložb in zaradi tega, ker imajo banke večji del sredstev v obliki terjatev do podjetij z zahtevano ravnijo lastniškega kapitala, ki varuje bančne terjatve. Visok finančni vzvod povečuje donosnost in finančno tveganje.

Strukturo sredstev Nove KBM d. d. razčlenjeno po posameznih postavkah v milijonih SIT prikazuje tabela 3.3.

Tabela 3.3 Struktura sredstev Nove KBM d. d.

AKTIVA (v milijon SIT)	2004	PLAN 2005	2005	INDEKS
Kreditni nefinančnim družbam	188.986	208.781	211.910	112,1
v SIT	98.083	106.923	86.884	88,6
v DEV	90.903	101.858	125.026	137,5
Kreditni državi in drugim komitentom	34.200	33.843	35.505	103,8
v SIT	15.000	15.541	11.251	75,0
v DEV	19.200	18.302	24.254	126,3
Kreditni gospodinjstvom	104.742	113.696	130.892	125,0
-Kreditni prebivalstvu	87.151	93.742	110.145	126,4
- v SIT	86.915	92.907	109.843	126,4
- v DEV	235	835	302	128,5
-Kreditni SP	17.591	19.954	20.747	117,9
v SIT	15.252	17.351	13.211	86,6
v DEV	2.339	2.603	7.537	322,2
Kreditni tujim osebam	6.508	6.424	11.901	182,9
v DEV	6.508	6.424	11.901	182,9
SKUPAJ stranke, ki niso banke	334.435	362.744	390.208	116,7
- v SIT	215.250	232.722	221.188	102,8
- v DEV	119.185	130.022	169.019	141,8
Kreditni bankam	30.222	22.535	60.115	199,4
- v SIT	12.295	9.000	26.175	212,9
- v DEV	17.927	13.535	33.940	190,1
Vrednostni papirji	180.659	203.222	211.419	117,0
- v SIT	105.938	109.722	130.576	123,3
- v DEV	74.721	93.500	80.844	108,2
kapitalske naložbe	12.654	11.803	12.736	100,6
- v SIT	10.570	9.753	10.592	100,2
- v DEV	2.084	2.050	2.144	102,9
ostala aktiva	44.978	51.267	41.390	91,9
- v SIT	42.524	47.267	38.956	91,5
- v DEV	2.454	4.000	2.435	98,4
SKUPAJ SREDSTVA	602.948	651.571	715.868	118,7
SIT	386.629	408.464	427.487	110,6
DEV	216.319	243.107	288.382	133,3

Vir: Nova KBM d. d.

Banka, ki bi želela povečati donosnost svoje aktive, mora znižati del likvidnih sredstev, povečati delež fiksnih sredstev ali povečati finančni vzvod.

3.2 Izkaz poslovnega izida

Banka mora predstaviti izkaz poslovnega izida, v katerem so razvrščeni prihodki in odhodki ter razkriti zneski glavnih skupin prihodkov in odhodkov, ki morajo zajemati vsaj naslednje postavke prihodkov in odhodkov:

- Obresti in podobne prihodke.
- Odhodke za obresti in podobne stroške.
- Prihodke od dividend.
- Prihodke od opravnin in nadomestil za storitve.
- Odhodke za opravnine in nadomestila za storitve.
- Dobičke, zmanjšane za izgube, nastale pri trgovalnih vrednostnicah.
- Dobičke, zmanjšane za izgube, nastale pri naložbenih vrednostnicah.
- Dobičke zmanjšane za izgube, nastale pri poslovanju s tujimi valutami.
- Druge prihodke iz poslovanja.
- Izgube iz posojil in terjatev.
- Splošne stroške uprave.
- Druge odhodke iz poslovanja.

Postavke prihodkov in odhodkov se ne smejo pobotati med seboj, razen tistih, ki se nanašajo na zavarovanje pred izgubo ter na sredstva in obveznosti, ki jih banka pobota med seboj, če obstaja zakonska pravica. (MRS 2001, 629)

Izkaz poslovnega izida je temeljni računovodski izkaz in prikazuje način ugotavljanja poslovnega izida v obračunskem obdobju. Kaže prihodke in odhodke ter poslovni izid v njem. Z zakonom o gospodarskih družbah je določen najmanjši obseg podatkov v izkazu poslovnega izida, podrobneje pa sta njegovi obliki določeni s slovenskimi računovodskimi standardi. Gre za predpisana izkaza poslovnega izida, ki temeljita na oblikah, določenih s IV. smernico Evropske unije. (Holmes, Sugden in Gee 2002, 199)

Izkaz poslovnega izida prikazuje zneske v dveh stolpcih:

- V prvem prikazuje uresničene podatke v obravnavanem obračunskem obdobju.
- V drugem prikazuje uresničene podatke v prejšnjem obračunskem obdobju.

Za notranje računovodsko poročanje pa se lahko izkazujejo:

- V prvem stolpcu načrtovani podatki za naslednje obračunsko obdobje, v drugem pa uresničeni v obravnavanem obračunskem obdobju.
- Ali v prvem uresničeni podatki v obravnavanem obračunskem obdobju in v drugem načrtovani za isto obdobje. (SRS 2002, 182)

V tabeli 3.4 je prikazan izkaz poslovnega izida Nove KBM d. d.v obdobju od 1. 1. 2005 do 31. 12. 2005 v tisoč tolarjih (zneski v oklepaju so odbitne postavke).

Tabela 3.4 Izkaz poslovnega izida Nove KBM d. d.

VSEBINA (v tisoč SIT)		2005	2004
1	Prihodki iz obresti in podobni prihodki	31.115.197	30.746.440
2	Odhodki za obresti in podobni odhodki	(13.810.727)	(14.471.032)
3	obresti in podobni prihodki	17.304.470	16.275.408
4	Prihodki iz naložbenja v kapital	1.873.566	2.077.632
5	Prejete opravnine	8.603.912	8.183.735
6	Dane opravnine	(1.103.549)	(793.268)
7	Čiste opravnine	7.500.363	7.390.467
8	Prihodki iz finančnih poslov	36.713.378	22.258.141
9	Odhodki za finančne posle	(35.336.372)	(20.857.147)
10	Čisti poslovni izid iz finančnih poslov	1.377.006	1.400.994
11	Drugi poslovni prihodki	2.199.509	1.157.841
12	Stroški dela	(9.442.472)	(9.341.993)
13	Stroški materiala in storitev	(6.843.639)	(6.343.274)
14	Amortizacija in prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih dolgoročno sred. in opredmet. osn. sred.	(1.653.485)	(2.604.238)
15	Drugi poslovni odhodki	(566.494)	(210.852)
16	Izgube iz danih kreditov in terjatev, zmanjšane za poplačila	(4.126.959)	(3.921.641)
17	Čisti znesek rezervacij za splošna bančna tveganja	(750.000)	-
18	Poslovni izid iz rednega delovanja	6.871.865	5.880.344
19	(3+4+7+10+11-12-13-14-15-16-17)		
20	Izredni prihodki	60.689	107.840
	Izredni odhodki	(23.381)	(24.706)
	-brez prevred. popravka kapitala	(23.381)	(24.706)
	-za prevredn. popravek kapitala		
21	Poslovni izid zunaj rednega delovanja (19-20)	37.308	83.134
22	Celotni poslovni izid (18+21)	6.909.173	5.963.478
23	Davki iz dobička	(2.241.608)	(1.289.890)
24	Davki, ki niso izkazani v drugih postavkah	285.386	(1.691.849)
25	ČISTI POSLOVNI IZID POSLOVNEGA LETA (22-23-24)	4.952.951	2.981.739

Vir: Nova KBM d. d.

Dobiček banke (rezultat pred obdavčitvijo) je konec leta 2005 znašal 6.909 milijonov tolarjev, čisti poslovni izid poslovnega leta pa 4.953 milijonov tolarjev. Banka je od ustvarjenega 4.953 milijonov tolarjev čistega dobička, 3.758 milijonov tolarjev že

razporedila v rezerve z namenom zagotovitve kapitalske ustreznosti in rasti poslovanja v naslednjih letih.

Čiste obresti in podobni prihodki so v obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2005 dosegli 17.304 milijonov tolarjev in so letni načrt 16.360 milijonov tolarjev presegli za 6 odstotkov. Med prihodki iz obresti in podobnimi prihodki, ki so znašali 31.115 milijonov tolarjev, je največ obresti iz dolgoročnih kreditov za investicije, in sicer 9.075 milijonov tolarjev oziroma 29,2 odstotka vseh prihodkov iz obresti. Obresti iz vrednostnih papirjev, ki so namenjeni trgovanju, je 7.918 milijona tolarjev, obresti iz kratkoročnih kreditov pa za 8.484 milijonov tolarjev.

Med odhodki za obresti in podobnimi odhodki zavzemajo največji delež obresti za dane kratkoročne vloge, to je 6.261 milijona tolarjev oziroma 45,3 odstotka vseh odhodkov za obresti. Obresti za dane dolgoročne vloge pa je bilo 2.107 milijona tolarjev.

Prihodki iz naložbenja v kapital so znašali 1.874 milijona tolarjev. Čiste opravnine (provizije) znašajo 7.500 milijonov tolarjev in predstavljajo 96 odstotkov letnega načrta, ki je bil zastavljen v višini 7.800 milijona tolarjev.

Med prejetimi provizijami, ki so znašale 8.604 milijonov tolarjev, je bilo največ provizij za opravljene administrativne storitve, in to 3.577 milijonov tolarjev. Provizije od plačilnega prometa v državi z 2.232 milijoni tolarjev predstavljajo 25,9 odstotka prejetih provizij banke. Danih provizij je bilo za 1.104 milijona tolarjev, od tega je 43,6 odstotka provizij za bančne storitve v državi.

Čisti poslovni izid iz finančnih poslov je znašal 1.377 milijona tolarjev, kar predstavlja 6,8 odstotni delež v bančnem sistemu.

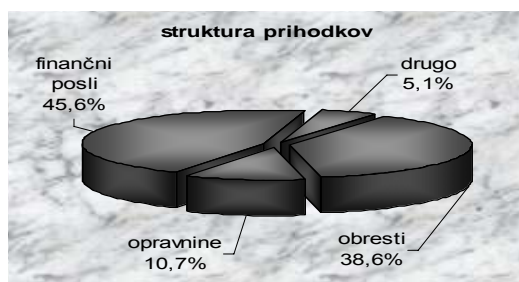
Drugi poslovni prihodki so v tem obdobju dosegli višino 2.200 milijonov tolarjev, od tega 1.316 milijonov odpade na prihodke za kritje stroškov odplačevanja kreditov. Drugih poslovnih odhodkov je bilo za 566 milijonov tolarjev.

Banka je oblikovala 4.877 milijonov tolarjev neto rezervacij in neto odpisov. Od tega se 750 milijonov tolarjev nanaša na čisti znesek rezervacij za splošna bančna tveganja.

Izredni prihodki so znašali 61 milijonov tolarjev, izredni odhodki pa 23 milijonov tolarjev.

Slika 3.4 grafično prikazuje sestavo vseh prihodkov Nove KBM d. d. v letu 2005.

Slika 3.4 Struktura prihodkov Nove KBM d. d.

V strukturi prihodkov predstavljajo prihodki od obresti 38,6 odstotka vseh prihodkov. Na prihodke iz finančnih poslov odpade 45,6 odstotka vseh prihodkov. Prihodki od provizij predstavljajo 10,7 odstotka vseh prihodkov, na ostale prihodke pa odpade 5,1 odstotka vseh prihodkov.

Vir: Nova KBM d. d.

Slika 3.5 grafično prikazuje sestavo vseh odhodkov Nove KBM d. d. v letu 2005.

Slika 3.5 Struktura odhodkov Nove KBM d. d.

V strukturi odhodkov prevladujejo odhodki iz finančnih poslov z 48 odstotnim deležem. Na obrestne odhodke odpade 18,8 odstotkov vseh odhodkov, stroški dela, materiala in storitev predstavljajo 22,1 odstotka vseh odhodkov. Izgube iz danih kreditov in terjatev, zmanjšane za poplačila so dosegle 6,6 odstotka, odhodki iz provizij 1,5 odstotka, drugi odhodki pa 0,8 odstotka

vseh odhodkov Nove KBM d. d.

Vir: Nova KBM d. d.

3.3 Izkaz finančnega izida

Izkaz finančnega izida je temeljni računovodski izkaz, v katerem so resnično in pošteno prikazane spremembe stanja denarnih sredstev in njihovih ustreznikov za poslovno leto ali medletna obdobja, za katera se sestavlja. Izkaz finančnega izida vsebuje pomembne informacije za odločanje pri financiranju in naložbenju. Na podlagi teh informacij je mogoče ugotoviti razloge za povečanje ali zmanjšanje denarnih sredstev v obračunskem obdobju.

Denarna sredstva se lahko povečajo:

- Na podlagi novega financiranja (povečanja obveznosti do virov sredstev).
- Raznaložbenja (zmanjšanja nedenarnih sredstev).

Zmanjšanje denarnih sredstev je zaradi:

- Naložbenja (povečanja nedenarnih sredstev).
- Definanciranja (zmanjšanja nedenarnih sredstev). (SRS 2002, 187 -192)

Tabela 3. 5 prikazuje izkaz finančnega izida Nove KBM d. d v tisoč tolarjih za leto 2004 in 2005.

Tabela 3.5 Izkaz finančnega izida Nove KBM d. d .

VSEBINA (v tisoč tolarjih)	2005	2004
A FINANČNI TOKOVI PRI POSLOVANJU		
a Pritoki pri poslovanju:	34.951.390	32.538.786
-Dobljene obresti in obrestim podobni prihodki	21.584.555	21.966.219
-Dobljene opravnine (provizije)	8.570.686	8.126.526
-Prihodki iz izterjanih odpisanih terjatev iz danih kreditov	145.268	28.142
-Čisti poslovni izid (čisti dobiček ali čista izguba) iz finančnih poslov	2.525.801	1.392.073
-Drugi poslovni prihodki	2.125.080	1.025.826
b Odtoki pri poslovanju	(32.982.412)	(32.116.355)
-Dane obresti in obrestim podobni odhodki	(12.886.533)	(12.001.173)
-Dane opravnine (provizije)	(1.097.465)	(796.894)
-Plačila zaposlencem	(9.442.471)	(9.341.993)
-Drugi poslovni odhodki	(7.394.977)	(6.548.328)
-Davki iz dobička	(2.160.966)	(3.427.967)
-Skupaj poslovni prihodki/odhodki pred spremembami poslovnih sredstev in obveznosti	1.968.978	422.431
c (Povečanja)/zmanjšanja poslovnih sredstev	(85.407.089)	(92.567.825)
-Čisto (poveč.)/zmanjš. kreditov bankam (razen za prevred.)	(8.369.965)	(11.680.726)
-Čisto (povečanje)/zmanjšanje kreditov drugim strankam (razen za prevrednotenje)	(77.895.180)	(79.772.960)
-Čisto (povečanje)/zmanjšanje drugih poslovnih sredstev (razen za prevred.)	858.056	(1.114.139)
č Povečanja/(zmanjšanja) poslovnih sredstev	30.602.881	25.171.247
-Čisto povečanje/(zmanjšanje) bančnih vlog (depozitov) od bank (razen za prevred.)	(2.386.737)	(2.791.134)
-Čisto poveč./(zmanjš.) bančnih vlog (depozitov) od strank, ki niso banke (razen za prevred.)	34.619.620	26.647.645
-Čisto poveč./(zmanjš.) drugih obveznosti iz poslovanja (razen za prevred.)	(1.630.002)	1.314.736
d Prebitek pritokov pri poslovanju (a+c-b+č) ali prebitek odtokov pri poslovanju (b+č-a+c)	(52.835.230)	(66.974.147)
B FINANČNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU		

a Pritoki pri naložbenju	95.372.484	63.173.807
Dobljene obresti iz naložbenja	7.918.489	8.962.873
Prihodki iz naložbenja v kapital in drugi prihodki od naložb.	1.873.657	1.807.002
Pritoki pri prodaji dolžniških vrednostnih papirjev	83.923.378	51.736.249
Pritoki pri prodaji kapitalskih naložb	1.211.770	-
Pritoki pri prodaji opredmetenih OS in neopredmetenih dolgoročnih sredstev.	445.190	667.683
b Odtoki pri naložbenju	(74.162.992)	(31.007.030)
Odtoki pri nakupu dolžniških vrednostnih papirjev	(68.219.678)	(27.370.765)
Odtoki pri nakupu kapitalskih naložb	(1.024.652)	(1.872.062)
Odtoki pri nakupu opredmetenih OS in neopredmetenih dolgoročnih sredstev	(4.918.662)	(1.764.203)
c Prebitek pritokov pri naložbenju (a-b) ali prebitek odtokov pri naložbenju (b-a)	21.209.492	32.166.777
C FINANČNI TOKOVI PRI FINACIRANJU		
a Pritoki pri financiranju	615.238.576	141.297.832
-Prejeti krediti	598.502.467	95.310.189
-Povečanje vrednosti dolžniških VP in podrejenih obveznosti (razen za prevred.)	16.736.109	45.987.643
b Odtoki pri financiranju	(549.226.892)	(112.974.059)
Dane obresti in drugi odhodki za financiranje	(4.599.218)	(3.197.529)
Dividende, ki jih plača banka	(1.000.100)	(1.667.008)
Odplačani krediti	(534.408.055)	(85.972.331)
Zmanjšanje vrednosti dolžniških VP in podrejenih obveznosti (razen za prevred.)	(9.219.519)	(22.137.191)
c Prebitek pritokov pri financiranju (a-b) ali prebitek odtokov pri financiranju (b-a)	66.011.684	28.323.773
Učinki spremembe deviznih tečajev na denarna sredstva in njihove ustreznike	1.221.312	(44.992)
Č KONČNO STANJE DENARNIH SREDSTEV	132.412.752	96.805.494
x) Finančni izid v obdobju (seštevek prebitkov Ad,Bc in Cc)	34.385.946	(6.483.597)
+		
y) Začetno stanje denarnih sredstev	96.805.494	103.334.083

Vir: Nova KBM d. d.

Za zunanje poslovno poročanje se izkaz finančnega izida lahko sestavi po neposredni metodi (različica I) ali po posredni metodi (različica II). Nova KBM d. d. uporablja različico II v katerem so po SRS potrebne najmanj naslednje postavke:

- Finančni tokovi pri poslovanju, ki zajemajo: pritoke in odtoke pri poslovanju in prebitek pritokov ali odtokov pri poslovanju.
- Finančni tokovi pri naložbenju, ki zajemajo: pritoke in odtoke pri naložbenju in prebitek pritokov ali odtokov pri naložbenju.
- Finančni tokovi pri financiranju, ki zajemajo: pritoke in odtoke pri financiranju in prebitek pritokov ali odtokov pri financiranju.
- Končno stanje denarnih sredstev, ki zajema: finančni izid v obdobju (seštevek prebitkov) in začetno stanje denarnih sredstev.

3.4 Izkaz gibanja kapitala

Izkaz gibanja kapitala za zunanje poslovno poročanje se sestavi v obliki razpredelnice, kjer prvo razsežnost predstavljajo različne vrste kapitala:

- Vpoklicani kapital.
- Kapitalska rezerva ali vplačani presežek kapitala.
- Rezerve iz dobička in znotraj njih posebej sklad lastnih delnic.
- Preneseni čisti poslovni izid (preneseni čisti dobiček ali prenesena čista izguba) iz prejšnjih let.
- Splošni prevrednotovalni popravek kapitala.
- Posebni prevrednotovalni popravki kapitala.
- Čisti poslovni izid (čisti dobiček ali čista izguba) poslovnega obdobja.
- Skupaj kapital.

V razpredelnici sestavljajo drugo razsežnost možni pojavi, ki povzročajo spremembo najmanj ene od naštetih gospodarskih kategorij. Ti pojavi so lahko:

- Začetno stanje v obračunskem obdobju.
- Premiki v kapital.
- Premiki v kapitalu.
- Premik iz kapitala.
- Končno stanje v obračunskem obdobju.

V izkazu gibanja kapitala v obliki ločenih razpredelnic se zaradi primerjave podatki prikazujejo v dveh stolpcih:

- V prvem uresničeni podatki za obravnavano obračunsko obdobje, v drugem uresničeni podatki za prejšnje obračunsko obdobje.

- Ali v prvem načrtovani podatki za naslednje obračunsko obdobje, v drugem uresničeni podatki za obravnavano obračunsko obdobje.
- Ali v prvem uresničeni podatki v obračunskem obdobju, v drugem načrtovani podatki za isto obdobje. (SRS 2002, 233-234)

Celoten kapital banke je konec decembra 2005 znašal 49.163 milijonov tolarjev, kar je za 4.725 milijonov tolarjev več kot konec leta 2004. Povečanje kapitala je predvsem posledica:

- Povečanja rezerv iz dobička v višini 4.174 milijonov tolarjev .
- Povečanja prevrednotovalnih popravkov kapitala, ki odražajo dobičke odvisnih družb.

Knjigovodska vrednost delnice je znašala 16.838 tolarjev (razmerje med kapitalom banke in številom delnic banke), čisti dobiček na delnico banke pa je znašal 1.696 tolarjev (razmerje med čistim dobičkom banke in številom delnic banke).

Uprava in nadzorni svet sta del čistega dobička poslovnega leta 2005 že uporabila za oblikovanje rezerv iz dobička, in sicer:

- 248 milijonov za oblikovanje zakonskih rezerv.
- 2.353 milijonov tolarjev za oblikovanje statutarnih rezerv.
- 1.157 milijonov tolarjev za oblikovanje drugih rezerv iz dobička.
- Preostanek čistega dobička v višini 1.195 milijonov tolarjev pa predstavlja bilančni dobiček in po sklepu nadzornega sveta ostaja nerazporejen.

Odobreni kapital je osnovni kapital banke, ki ga uprava lahko poveča z izdajo novih delnic. Uprava banke je pooblaščen, da s soglasjem nadzornega sveta poveča osnovni kapital za največ 1.120.000 tisoč tolarjev v obdobju od 4. 11 .2002 do 4. 11. 2007.

Banka nima sprejetega sklepa o pogojnem povečanju kapitala. Skladno s sklepom 12. skupščine Nove KBM d. d. z dne 19. 7. 2005 je banka v letu 2005 delničarjem izplačala dividende za leto 2004 v višini 342,50 tolarja bruto na delnico. Vrednost dividend izplačanih v letu 2005, je znašala 1.000 milijonov tolarjev.

Na dan 31. 12. 2005 banka ni imela lastnih delnic. Člani uprave banke in nadzornega sveta nimajo v lasti delnic banke

Tabela 6 prikazuje izkaz gibanja kapitala Nove KBM d. d. v tisočih SIT v letu 2005 in primerjava z izkazom gibanja kapitala v letu 2004.

Tabela 3.6 Izkaz gibanja kapitala Nove KBM d. d.

	V1/SEBINA	Vpisani kapital	Kapital. rezerva	Rezerve iz dobička	Splošni prevred. popr. kapitala	Posebni prevred. popravki kapitala	Čisti posl. izid posl. leta	Skupaj kapital
A.	ZAČETNO STANJE (1.1.2005) V OBRAČ. OBDOB.	5839.497	1.567.011	26.846.047	534.5816	3.422.644	1.416.326	44.437.341
B.	PREMIKI V KAPITAL							
a)	Vpis ali vplačilo novega kapitala					1.834.750	4.952.951	1.834.750 4.952.951
c)	Posebno prevrednotenje kapitala							
č)	Čisti posl. izid posl. leta							
C.	PREMIKI V KAPITALU							
a)	Razporeditev čistega dobička v rezere iz dobička			4.173.958			-4.173.958	-1.000.100
č)	PREMIKI IZ KAPITALA							
a)	Izplačilo (obračun) dividend					-837.682	-1.000.100	-837.682
d)	Prenos posebnih prevred. popravkov kapitala v finančne prihodke					-224.122		-224.122
D.	KONČNO STANJE (31.12.2005) V OBRAČUNSKEM OBDOBJU	5839.497	1.567.011	31.020.005	534.5816	4.195.590	1.195.219	49.163.138
	V SEBINA	Vpisani kapital	Kapital. rezerva	Rezerve iz dobička	Splošni prevred. popr. kap.	Posebni prevred. popr. kapitala	Čisti posl. izid posl. leta	Skupaj kapital
A.	ZAČETNO STANJE (1.1.2004) V OBRAČ. OBDOB.	5.600.000	-	25.280.634	534.5816	3.262.222	1.667.008	41.155.680
B.	PREMIKI V KAPITAL							
a)	Vpis ali vplačilo novega kapitala	239.497	1.567.011			1.802.770	2.981.739	1.806.508 1.802.770 2.981.739
c)	Posebno prevrednotenje kapitala							
č)	Čisti posl. izid posl. leta							
C.	PREMIKI V KAPITALU							
a)	Razporeditev čistega dobička v rezere iz dobička			1.565.413			-1.565.413	
č)	PREMIKI IZ KAPITALA							
a)	Izplačilo (obračun) dividend							
d)	Prenos posebnih prevred. popravkov kapitala v finančne prihodke					-1.642.348	-1.667.008	-3.309.356
D.	KONČNO STANJE (31.12.2005) V OBRAČUNSKEM OBDOBJU	5839.497	1.567.011	26.846.047	534.5816	3.422.644	1.416.326	44.437.341

Vir: Nova KBM d. d.

3.5 Konsolidirani računovodski izkazi

Po Slovenskih računovodskih standardih je skupina podjetij gospodarska, ne pa tudi pravna enota ter ni samostojna nosilka pravic in dolžnosti. V skupinskih računovodskih izkazih je skupina predstavljena, kot da bi šlo za eno podjetje. Skupinski računovodski izkazi so sestavljeni na podlagi izvirnih računovodskih izkazov upoštevanih podjetij z ustreznimi konsolidiranimi popravki, ki pa niso predmet knjiženja v računovodskih razvidih upoštevanih podjetij.

Po SRS sestavljajo skupino:

- Obvladujoče podjetje.
- Podjetja, odvisna od njega zaradi deleža v kapitalu.
- Podjetja, odvisna od njega zaradi prevladujočega vpliva iz drugih razlogov.
- Pridružena podjetja, v katerih ima pomemben, ne pa tudi prevladujoč vpliv.
- Podjetja obvladovana skupaj z drugimi lastniki. (SRS 2002, 19)

Nova KBM d. d. v letnem poročilu predstavi poleg svojih letnih računovodskih izkazov in pojasnil k njim tudi konsolidirane letne računovodske izkaze s pojasnili. Kot matično podjetje obvladuje skupino podjetij, za katere pripravlja konsolidirane računovodske izkaze:

- Konsolidirano bilanco stanja na dan 31. 12. 2005.
- Konsolidiran izkaz poslovnega izida v obdobju od 1. 1. 2005 do 31. 12. 2005.
- Konsolidiran izkaz finančnega izida v obdobju od 1. 1. 2005 do 31. 12. 2005.
- Konsolidiran izkaz gibanja kapitala v obdobju od 1. 1. 2005 do 31. 12. 2005.

Računovodski izkazi Nove KBM d. d. in njene finančne skupine so sestavljeni v skladu z določbami Zakona o gospodarskih družbah, v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi in v skladu s podzakonskimi akti Zakona o bančništvu. To so Sklep Banke Slovenije o poslovnih knjigah in poslovnih poročilih bank in hranilnic, Sklep o razvrstitvi aktivnih bilančnih in zunajbilančnih postavk bank in hranilnic, Sklep BS o oblikovanju posebnih rezervacij bank in hranilnic ter drugimi predpisi Banke Slovenije. Skupina upošteva enake temeljne računovodske predpostavke kot banka.

Bilance stanja in izkazi poslovnega izida banke in njenih odvisnih družb so polno konsolidirani. Vse postavke terjatev, obveznosti, kapitala, prihodkov in odhodkov se seštevajo. V konsolidaciji so vse medsebojne terjatve in obveznosti ter prihodki in odhodki, doseženi v medsebojnem poslovanju, izločeni. Naložbe skupine v kapital odvisnih družb so obračunane s pripadajočim deležem njihovega kapitala, preostali del

predstavlja manjšinski kapital drugih lastnikov v bilanci stanja. V izkazu poslovnega izida pa je delež manjšinskih lastnikov pri čistem dobičku ali izgubi prikazan ločeno.

Ob pridobitvi deleža v kapitalu odvisne družbe se ugotovi razlika med pošteno vrednostjo pripadajočega čistega premoženja odvisne družbe in pošteno vrednostjo danega nadomestila za pridobitev naložbe. V bilanci stanja so te naložbe prikazane v vrednosti čistega premoženja teh družb, ki pripadajo glede na delež lastništva banki oziroma skupini.

Pri sestavi konsolidiranih računovodskih izkazov so postopki naslednji:

- Za konsolidacijo kapitala je uporabljena kapitalska metoda.
- Izključene oz. pobotane so medsebojne terjatve in obveznosti v skupini.
- Vse preostale postavke iz posameznih računovodskih izkazov so seštete.
- Ustvarjeni dobički odvisnih podjetij so v enakem sorazmerju, kot je lastninski kapital, na večinskega lastnika (banko) in manjšinske lastnike in prikazani posebej.
- Za skupino so izračunane dodatne dolgoročne rezervacije na osnovi uporabe enotnega pristopa k razvrščanju bilančnih terjatev in zunajbilančnih obveznosti.

Za izvedbo popolnega uskupinjenja je po SRS potrebno zagotoviti, da so:

- V izvornih računovodskih izkazih vseh upoštevanih podjetij uporabljene enotne računovodske usmeritve za podobne poslovne dogodke.
- Postavke v izvornih računovodskih izkazih vseh upoštevanih podjetij ovrednotene po enakih metodah.
- Postavke v izvornih računovodskih izkazih vseh upoštevanih podjetij enako formalno predstavljene.
- Izvirni računovodski izkazi vseh upoštevanih podjetij sestavljeni za poslovno leto, ki se konča z istim dnem.

Banka Slovenije je pristojna za opravljanje konsolidiranega nadzora nad banko, kar ji omogoča nadzor nad finančnim položajem in tveganji, ki so jim izpostavljene banke zaradi povezav z drugimi osebami v bančni skupini.

4 FINANČNI KAZALNIKI

4.1 Donosnost in tveganje

Donosnost in tveganje sta neločljiv par. Ker razmerje med tveganjem in donosnostjo vpliva na ceno delnic banke, ga moramo kar najbolje poznati in obvladovati. Vsaka banka mora težiti k optimalnemu razmerju med donosnostjo in tveganjem. To se odraža v takšni strukturi naložb, ki prinaša najvišjo možno donosnost pri sprejemljivi stopnji tveganja. S strani lastnikov je finančni vidik najpomembnejši, ker njih v končni fazi zanima le donos na vloženi kapital.

Dolgoročni cilj managementa banke pa je maksimalna vrednost banke ali vložnega kapitala delničarjev ob sprejemljivem tveganju. (Dimovski 1999, 20)

Finančna teorija razume tveganje kot porazdelitev nepričakovanih rezultatov investiranja zaradi gibanja finančnih spremenljivk. Za neko finančno organizacijo je pomembno gibanje rezultatov iz trgovanja s finančnimi instrumenti, ker vsak odmik od nekega pričakovanega rezultata prinaša tveganje, da bo rezultat na koncu obdobja različen od pričakovanega. Zato je pomembno spremljanje tako pozitivnih kot negativnih odmikov, ker so oboji viri tveganja. S tem se poveča možnost uravnavanja rezultata oziroma se z različnimi pristopi zmanjša tveganje in se poveča točnost pričakovanega rezultata v primerjavi z dejansko doseženim.

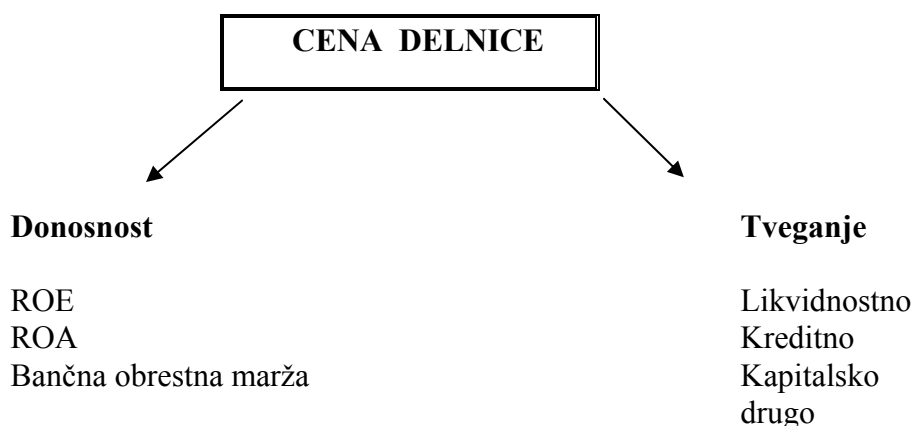
Vsaka banka se mora izpostaviti določenemu tveganju, da bi dosegla zadovoljiv donos, pri čemer ima vsaka banka individualne značilnosti, kot so narava njenega trga, stopnja konkurence na trgu, sposoben management, ki vplivajo na razmerje med donosnostjo in tveganjem (Kobe, 1997 v Dimovski in Gregorič 2000, 69). Velike banke, ki imajo dober dostop na denarni trg, bodo lahko prevzele višje likvidnostno tveganje, banke z izurjenimi strokovnjaki za zavarovanje pred obrestnimi nihanjem pa višje obrestno tveganje itd. Banke morajo zato težiti k doseganju optimalnega razmerja med donosom in tveganjem, to je takšno strukturo svojih naložb, ki ji bo prinašala najvišjo možno donosnost pri določeni stopnji tveganja. Uspešnost bančnega poslovanja torej merimo glede na doseženo donosnost (kazalniki donosnosti) in glede na tveganost bančnega poslovanja (kazalniki tveganja). (Dimovski in Gregorič 2000, 69-70)

S finančnimi kazalniki bom poskusila oceniti, kakšnemu tveganju je banka izpostavljena, kakšno donosnost dosega, kakšne so njene slabosti in prednosti, na katerih gradi svojo uspešnost.

Osnovni cilj poslovanja bank je maksimiranje tržne vrednosti enote lastniškega kapitala, torej maksimiranje cene delnic. Vrednost je na eni strani odvisna od pričakovane donosnosti, na drugi strani pa od velikosti tveganja, ki mu je banka izpostavljena pri opravljanju svoje dejavnosti. (Dimovski in Gregorič 2000, 69)

Slika 4.1 prikazuje model donosnosti in tveganja za banko.

Slika 4.1 Model donosnosti in tveganja za banko

Vir: Kobe 1997 v Dimovski in in Gregorič 2000, 69

4.2 Kazalniki donosnosti

4.2.1 Donosnost lastniškega kapitala (ROE)

Donosnost lastniškega kapitala (ROE – Return on equity) je eden najpomembnejših finančnih kazalnikov. S kazalnikom donosa lastniškega kapitala merimo donosnost banke z vidika njenih lastnikov, to je lastnikov kapitala banke. Kot sintetični kazalec, sestavljen iz enostavnejših kazalcev, je eden izmed najpomembnejših meril uspešnosti banke in predstavlja eno izmed osnovnih kategorij letnih, srednje in dolgoročnih planov. (Dimovski in Gregorič 2000, 70) Računamo ga kot količnik med čistim dobičkom in povprečno knjižno vrednostjo lastniškega kapitala. Sorazmerni pomen tako dobljenega količnika pa je potrebno analizirati s časovnega in prostorskega vidika. Časovni pogled se nanaša na primerjavo izračunanega rezultata donosnosti z rezultati podjetja v preteklih letih. Pod prostorsko analizo pa je mišljena primerjava rezultata donosnosti s povprečno vrednostjo ROE celotnega bančnega sistema. Samo s takšnimi primerjavami lahko oblikujemo dovolj kakovosten sklep o tem, ali podjetje dovolj učinkovito uporablja vložena denarna sredstva.

Čisti dobiček

$$\text{ROE} = \frac{\text{povprečna knjižna vrednost lastniškega kapitala}}{\text{povprečna knjižna vrednost lastniškega kapitala}}$$

Tabela 4.1 prikazuje kazalnik donosnosti lastniškega kapitala (ROE) Nove KBM d. d. v letih 2004 in 2005.

Tabela 4.1 Kazalnik donosnosti lastniškega kapitala v Novi KBM d. d.

Leto	Čisti dobiček v 000 SIT	Povprečni lastniški kapital v 000 SIT	ROE (%)
2004	2.981.739	44.437.341	6,71
2005	4.952.951	49.163.138	10,07

Vir: Nova KBM d. d.

Donosnost lastniškega kapitala Nove KBM d. d. je v letu 2005 znašala 10,07 odstotka, kar pomeni, da je 100 enot vloženega kapitala ustvarilo 10,07 enot dobička. Donosnost lastniškega kapitala je v letu 2005 za 3,36 odstotne točke višja kot v letu 2004, kar predstavlja 50,07 odstotka več. K temu je prispevala rast neto obrestnih prihodkov, razmeroma solidna rast neobrestnih prihodkov, zmerna rast operativnih stroškov, med njimi še posebej stroškov dela in relativno nizka rast stroškov rezervacij, ki je bistveno zaostajala za rastjo posojil nebančnemu sektorju. Na zvišanje rasti operativnih stroškov so med drugim vplivale institucionalne spremembe: uvedba Mednarodnih standardov računovodskega poročanja, priprave na uvedbo evra in implementacija CAD direktive.

4.2.2 Kapital

Banke prav tako kot druga podjetja ne morejo pričeti poslovati brez sredstev, ki jih vložijo lastniki, le da podjetja rabijo kapital za nakup stavb, strojev, torej realne aktive, bankam pa kapital služi predvsem za zavarovanje bančnih vlog komitentov. Če propade podjetje do katerega je imela banka terjatev, bo ta terjatev odpisana v breme lastniškega kapitala. Problem bi nastal, če bi morala odpisati več kot znaša lastniški kapital. Zaradi tega obstajajo standardi, ki določajo koliko mora imeti poslovna banka lastnih sredstev, da bi zavarovala imetnike svojih vlog, zagotovila denarna sredstva za posojila in splošno zaupanje strank.

Močna kapitalska pozicija vsekakor neposredno vpliva na zmožnost banke, da se poveže z drugimi bankami, povečuje javno zaupanje v banko in ji tako omogoča lažji in cenejši dostop do denarnih sredstev, hkrati pa omogoča banki prevzemanje bolj tveganih in s tem bolj donosnih naložb. (Dimovski in Gregorič 2000, 103)

4.2.3 Funkcija kapitala

Osnovna funkcija kapitala je, da štiti imetnike bančnih vlog v primeru nesolventnosti banke in s tem zagotavlja zaupanje v banko. Dimovski našteva naslednje štiri temeljne funkcije kapitala v banki (Dimovski 2000, 104):

- Najpomembnejša funkcija je, da zagotavlja zaupanje v banko, s tem ko štiti sredstva vlagateljev depozitov pred morebitnimi nepredvidenimi manjšimi izgubami, omogoča nemoteno nadaljnje poslovanje banke.
- Je vir sredstev za nakup osnovnih sredstev banke.
- Absorbira nepričakovane izgube in tako omogoča nemoteno poslovanje banke tudi v primeru nepredvidljivih negativnih dogodkov.
- Služi kot nadzorna omejitev neutemeljene rasti bančnih naložb.

4.2.4 Donosnost sredstev (ROA)

Kazalnik izraža donosnost vseh bančnih sredstev, tako finančnih kot realnih in je ponavadi pri bankah veliko nižji kot pri vseh ostalih podjetjih. Delež kapitala v bančni bilančni vsoti je namreč bistveno nižji kot pri ostalih nefinančnih podjetjih in če naj bi banka temu kapitalu zagotavljala približno enako donosnost kot ostala podjetja, iz tega sledi bistveno nižja donosnost celotnih sredstev. (Dimovski in Gregorič 2000, 71)

$$ROA = \frac{\text{čisti dobiček}}{\text{Povprečna bilančna vsota}}$$

Tabela 4.2 prikazuje kazalnik donosnosti sredstev (ROA) v Novi KBM d. d. v letih 2004 in 2005.

Tabela 4.2 Kazalnik donosnosti sredstev v Novi KBM d. d.

Leto	Čisti dobiček (v 000 SIT)	Povprečna bilančna vsota (v 000 SIT)	ROA (%)
2004	2.981.739	602.947.854	0,49
2005	4.952.951	715.868.308	0,69

Vir : Nova KBM d. d.

Vrednost ROA za Novo KBM d. d. je v letu 2005 znašal 0,69 odstotka, kar je za 0,2 odstotni točki več kot v letu 2004, kar predstavlja 40,8 odstotka več. Bilančno vsoto pa je banka v letu 2005 povečala za 18,7 odstotka, kar kaže na rast obsega poslovanja

banke na vseh področjih. Rezultati poslovanja so ugodni, kar potrjuje tudi višina doseženega čistega poslovnega izida banke za leto 2005.

4.2.5 Bančna obrestna marža

Bančna obrestna marža meri razliko med prihodki in odhodki glede na povprečno obrestno aktivo in torej učinkovitost banke pri opravljanju svoje primarne funkcije, to je sprejemanje vlog in dajanja posojil. (Dimovski in Gregorič 2000, 71) Zaradi nedostopnosti podatka o obrestni aktivni je uporabljena povprečna bilančna vsota.

$$\text{Bančna obrestna marža} = \frac{(\text{obrestni prihodki} - \text{obrestni odhodki})}{\text{Povprečna obrestna aktiva}}$$

V tabeli 4.3 je prikazan kazalnik neto obrestne marže, ki je izračunan kot količnik med razliko obrestnih prihodkov in obrestnih odhodkov ter bilančno vsoto.

Tabela 4.3 Neto obrestna marža v Novi KBM d. d. v letih 2004 in 2005

Leto	Obr. prih – obr.odhod. (v 000 SIT)	Povprečna bilančna vsota (v 000 SIT)	Neto marža (%)
2004	16.275.408	602.947.854	2,70
2005	17.304.470	715.868.308	2,42

Vir: Nova KBM d. d.

Obrestna marža se je v letu 2005 v primerjavi z letom 2004 znižala za skoraj 0,3 odstotne točke, kar predstavlja 10,3 odstotno znižanje. Nadaljuje se trend padanja obrestne marže, zato mora banka poskrbeti za izpad prihodka s tega naslova s povečanjem neobrestnih prihodkov.

4.3 Kazalniki tveganja

Poslovne banke se pri svojem poslovanju srečujejo z vrsto različnih tveganj. Nestanovitnost vnaša na trge nestabilnost in spremenljivost pogojev poslovanja. Zakon o bančništvu določa, da mora banka za ugotavljanje, merjenje in upravljanje s tveganji, ki so povezana s poslovanjem banke, določiti načrt ukrepov obvladovanja tveganj, ki obsega:

- Notranje postopke za ugotavljanje in merjenje tveganj.
- Ukrepe za obvladovanje tveganj in notranje postopke za izvajanje teh ukrepov.
- Notranje postopke za spremljanje izvajanja ukrepov za obvladovanje tveganj.

Nova KBM smatra upravljanje tveganj kot kontinuiran proces identifikacije, merjenja in upravljanja z vsemi vrstami tveganj, ki nastajajo pri poslovanju banke. Vse vrste

tveganj, finančnih in operativnih, banka obvladuje v skladu z dolgoročno strategijo banke. Politika obvladovanja tveganj odraža celosten pristop banke:

- Identifikacija vseh tveganj, ki nastajajo pri delovanju banke.
- Ovrednotenje velikosti tveganja in medsebojnega vpliva posameznih dejavnikov kot tudi časovnega poteka spremljanja posameznega dejavnika tveganja.
- Kontinuirano spremljanje izpostavljenosti banke posameznemu tveganju in upoštevanju postavljenih limitov.
- Učenje in prilagajanje v nestanovitnem poslovnem okolju, kar pomeni ponovno ovrednotenje limitov ob spremenjenih pogojih, kot tudi metodologija postavljanja limitov.

Identifikacija in merjenje finančnih tveganj se opravljata v Področju spremljave in kontrole poslovanja. Na ta način je spremljava tveganj ločena od komercialne dejavnosti do nivoja uprave banke.

Neposredno upravljanje s tveganji se izvaja v:

- Odbor za upravljanje z naložbami in sredstvi: struktura bilance, kapitalska ustreznost, obrestno tveganje, dolgoročna strukturna likvidnost, davčni vidik poslovanja, valutna in tržna tveganja, donosnost in uspešnost profitnih centrov, finančni načrt, kreditna in druga tveganja, ki so povezana z novimi produkti.
- Kreditni odbori: obvladovanje velike izpostavljenosti in kreditnega tveganja pri poslovanju s pravnimi osebami.
- Likvidnostna komisija: zagotavljanje kratkoročne likvidnosti in določanje razponov dnevne tečajne politike.
- Sektor upravljanja s tveganji: dnevna spremljava valutnega, tržnega in naložbenega tveganja v skladu s postavljenimi limiti.

Skupno količino tveganj, ki jih banka lahko prevzame, določa količnik kapitalske ustreznosti. Seštevek kapitalskih zahtev ne sme presegati kapitala, ki je na voljo za kritje potencialnih izgub iz delovanja banke. Banka v skladu s poslovno strategijo določa alokacijo kapitala po posameznih vrstah poslov, ki jih opravlja. Kapitalsko ustreznost načrtuje s poslovnim in finančnim načrtom.

S ciljem ugotavljanja uspešnosti glede na prevzeto tveganje izračunavajo v banki donos na tveganju prilagojeni kapital (RORAC) po profitnih centrih. Tveganju prilagojeni kapital je sestavljen iz posebnih rezervacij za specifično tveganje in kapitalskih zahtev. Prilagajanje banke zahtevam kapitalskega sporazuma Basel II poteka v skladu z zastavljenim časovnim načrtom. Banka je v letu 2005 aktivno sodelovala v odboru Basell II in v vseh delovnih skupinah pri ZBS. Po preverjanju vpliva in možnosti izbire

posameznega pristopa je banka sprejela odločitve o izbiri posameznega pristopa kapitalskega sporazuma.

Zakon o bančništvu opredeljuje tveganja, ki jim je banka izpostavljena pri svojem poslovanju, in ta so zlasti:

- Likvidnostna tveganja.
- Kreditna tveganja.
- Obrestna, valutna in druga tržna tveganja.
- Tveganja zaradi izpostavljenosti do posamezne osebe.
- Tveganja, povezana z naložbami v kapitalske deleže in nepremičnine.
- Tveganja neizpolnitve nasprotne stranke povezana z državo izvora nasprotne stranke.

Banka Slovenije predpiše podrobnejši način ugotavljanja, merjenja in obvladovanja tveganj, ki jim je banka izpostavljena pri poslovanju.

4.3.1 Likvidnostno tveganje

Likvidnostno tveganje izvira iz časovnega neskladja zapadlosti virov sredstev in naložb. Nelikvidna situacija nastopi, ko banka v posameznem časovnem obdobju ni sposobna odplačevanja virov sredstev s svojimi naložbami. Koefficient pokritosti virov sredstev z naložbami v posameznem obdobju zapadlosti pade pod 1. Likvidnostno tveganje banka nadzoruje s sprotnim spremljanjem:

- Količnikov likvidnosti.
- Usklajenosti aktive in pasive bilance stanja po ročnosti.
- Neto likvidne aktive.
- Deleža prvovrstnih vrednostnih papirjev v bilančni vsoti banke.
- Obnašanja posamezne skupine naložb in virov sredstev.

Za odpravo likvidnostnega neravnotežja je običajno zelo malo časa, pa je zaradi tega potrebno, da banka hitro reagira, ker je to bistveni temelj za ohranitev optimalne likvidnosti. Če banka ni sposobna hitro reagirati, potem bo likvidnostno neravnotežje, ki grozi, tudi nastopilo, če pa je že nastopilo, bo zaradi počasnega reagiranja ogrozilo celotno poslovanje banke. Ob zaznavi neravnotežja banka glede na razpoložljivi čas aktivira svoje likvidnostne rezerve; čim hitreje reagira, tem ustrežnejše rezerve lahko pri tem uporabi. (Bobek 1992, 69)

4.3.2 Količniki likvidnosti

V skladu s Sklepom o najmanjšem obsegu likvidnosti, ki jo mora banka zagotavljati, banka od 1. 7. 2002 dnevno izračunava likvidnostne količnike. Količnik likvidnosti je razmerje med naložbami in obveznostmi po preostali zapadlosti. Banka izračunava količnike v dveh razredih, od 0 do 30 dni (prvi razred) in od 0 do 180 dni (drugi razred).

Količnike likvidnosti izračuna ločeno za tolarski in devizni del, vendar jih v skladu s pogodbo o sodelovanju banke in Banke Slovenije pri posegih na trgu tujega denarja združuje v skupni količnik likvidnosti prvega in drugega razreda. Od začetka julija 2003 lahko banke, ki imajo dolgo devizno pozicijo pri izračunu količnikov deviznega dela, dodatno upoštevajo terjatve, nastale na podlagi danih kreditov v tujem denarju rezidentom, razen Republiki Sloveniji in drugim bankam, z ročnostjo nad 180 dni. Ta znesek ne sme presežati 120 odstotkov zneska 7-dnevne začasne prodaje deviz Banki Slovenije v mesecu avgustu 2004.

Spremembe Sklepa o najmanjšem obsegu likvidnosti, ki jo mora banka zagotavljati v letu 2005:

- Razširjen je nabor vrednostnih papirjev za izpolnjevanje določb sklepa. Povečana likvidnost na kapitalskem trgu dopušča uvrstitev domačih serijskih dolžniških vrednostnih papirjev ustrezne bonitete v prvi in drugi razred likvidnostne lestvice ne glede na načelo preostale dospelosti.
- Znižala se je obveznost bank pri naložbah v blagajniške zapise Banke Slovenije v tujem denarju s 35 na 10 odstotkov bilančnih obveznosti v devizah z zapadlostjo od 0 do 180 dni.
- Spremembe ukinjajo obvezen vpis deviznih blagajniških zapisov pri zagotavljanju likvidnosti. Ukinjajo možnost upoštevanja tolarskih kreditov bonitete A z ročnostjo nad sto osemdeset dni pri izpolnjevanju količnikov likvidnosti in vzpostavljajo tehtanje vpoglednih vlog gospodinjestev in gospodarstva v prvem razredu z utežjo 85 odstotkov, v drugem razredu pa z utežjo 60 odstotkov. Sklep bo začel veljati po objavi v Uradnem listu, uporabljal pa se bo od prvega januarja 2006 dalje. Banke lahko začnejo poslovati po novem režimu že prej.
-

Tabela 4.4 prikazuje količnike likvidnosti Nove KBM d. d. ki jih je banka dosegla 31. 12. 2005.

Tabela 4.4 Količnik likvidnosti v Novi KBM d . d.

	1.razred (do 30 dni)	2.razred (do 180 dni)
Skupni količnik	1,160	1,104

Predpisan skupni količnik mora biti najmanj 1

Vir:Nova KBM d.

d.

Za likvidnostno tveganje ponavadi uporabljamo dva kazalnika:

- Stopnjo likvidnosti.

- Delež posojil v bilančni vsoti.

4.3.3 Stopnja likvidnosti

Stopnja likvidnosti, ki odraža sposobnost banke da v vsakem trenutku izpolni svoje obveznosti, ki izhajajo iz dvigov depozitov ali povečanja posojil oziroma drugih naložb, izražamo kot razmerje med likvidnimi naložbami in bilančno vsoto. Med likvidne naložbe uvrščamo denar, državne obveznice in druge vrednostne papirje za reeskont pri centralni banki, vloge na vpogled v tujini in tuji valuti, tekoče račune bank v državi v tuji valuti, kratkoročne obveznice in tržne vrednostne papirje. (Dimovski in Gregorič 2000, 73)

$$\text{Stopnja likvidnosti} = \frac{\text{Likvidnostne naložbe}}{\text{Bilančna vsota}}$$

Podatki, ki so prikazani v poslovnem poročilu banke, niso dovolj razčlenjeni, da bi lahko dobila točen rezultat. Za izračun bom uporabila naslednje podatke:

- Denar v blagajni in stanje na računih pri CB.
- Državne obveznice in drugi vrednostni papirji za reeskont pri CB.
- Vrednostni papirji, namenjeni trgovanju.

Ta agregat ne predstavlja celotnih likvidnih sredstev banke, ki se skrivajo še v posojilih in v postavki Investicijski vrednostni papirji.

Tabela 4.5 prikazuje stopnjo likvidnosti Nove KBM d.d. kot količnik likvidnostnih naložb in bilančne vsote.

Tabela 4.5 Stopnja likvidnosti Nove KBM d. d. v letih 2004 in 2005

Leto	Likvidnostne naložbe. (v 000 SIT)	bilančna vsota (v 000 SIT)	Stopnja likvidnosti (%)
2004	31.330.610	602.947.854	5,20
2005	55.611.723	715.868.308	7,77

Vir: Nova KBM d. d.

Nova KBM d. d. je imela v letu 2005 7,8 tolarjev likvidnih naložb na vsakih sto tolarjev naložb. Stopnja likvidnosti je bila v letu 2005 za 2,57 odstotne točke višja kot leto poprej, kar pomeni 49,4 odstotkov več, torej je v boljšem položaju v primeru nepredvidenih odtokov sredstev.

4.3.4 Delež posojil v bilančni vsoti

Posojila so večinoma nelikvidne naložbe, saj banka praviloma posojil ne more prodati drugim bankam, vračilo obresti in glavnice pa sta pri teh posojilih razpršena skozi vse leto. (Dimovski in Gregorič 2000, 73)

$$\text{Delež posojil v bilančni vsoti} = \frac{\text{posojila}}{\text{Bilančna vsota}}$$

Tabela 4.6 prikazuje delež posojil v bilančni vsoti Nove KBM d. d. v letih 2004 in 2005.

Tabela 4.6 Delež posojil v bilančni vsoti Nove KBM d. d.

Leto	Krediti (v 000 SIT)	bilančna vsota (v 000 SIT)	Delež posojil v bilančni vsoti (%)
2004	364.457.295	602.947.854	60,45
2005	450.322.480	715.868.308	62,90

Vir: Nova KBM d. d.

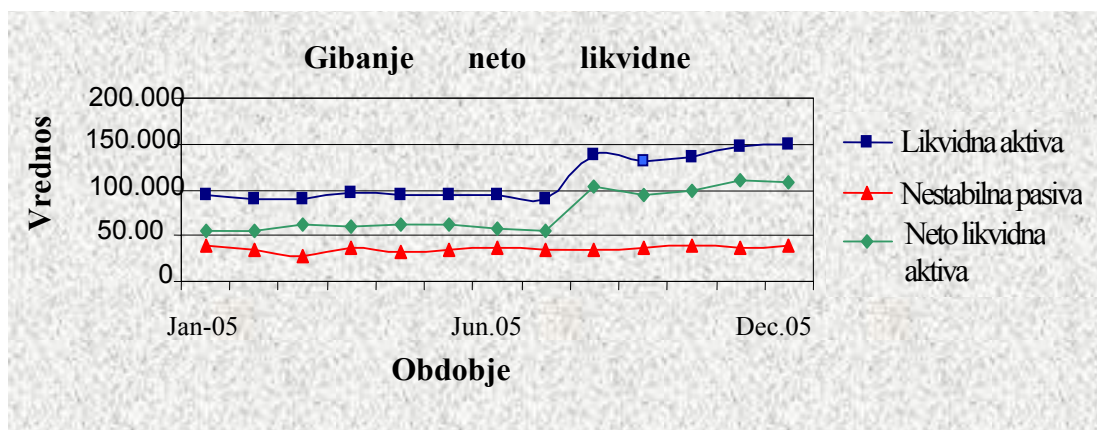
Delež posojil v bilančni vsoti Nove KBM d. d. je v letu 2005 znašal 62,90 odstotka in se je povečal za 2,45 odstotni točki, kar pomeni 4 odstotno povečanje v primerjavi s preteklim letom.

4.3.5 Neto likvidna aktiva

Neto likvidna aktiva prikazuje razliko med delom aktive, ki ga je mogoče v kratkem času (2–3 dni) pretvoriti v likvidno stanje, in med nestabilnim delom pasive. Nestabilni del pasive je del bančnih obveznosti, ki lahko zapade v enako kratkem času. Interni limit določa najmanj pozitivno vrednost neto likvidne aktive s ciljem zagotavljanja operativne in regulativne likvidnosti banke. V letu 2005 banka ni beležila negativnega stanja, zaznati pa je bilo trend naraščanja vrednosti neto likvidne aktive. Na dan 31. 12. 2005 je znašala 109.070 milijonov tolarjev.

Slika 4.2 prikazuje gibanje neto likvidne aktive Nove KBM d.d. v obdobju od 1. 1. 2005 do 31. 12. 2005.

Slika 4.2 Gibanje neto likvidne aktive

4.3.6 Obvezna rezerva

Banka je v letu 2005 izpolnjevala predpis o obvezni rezervi. Odstotek izpolnjevanja se je gibal v razponu od 100,14 do 100,72, na letnem nivoju pa je znašal 100,38.

Svet Banke Slovenije je januarja 2005 znižal stopnjo obveznih rezerv za tolarske obveznosti do 90 dni s 4,5 odstotka na 2,0 odstotka zaradi prilagajanja instrumentov evrosistemu. Tako od obdobja izračuna, ki se je začelo konec februarja, stopnja obveznih rezerv za vse obveznosti z ročnostjo do dveh let znaša 2,0 odstotka. Stopnja za obveznosti nad dve leti ostaja nespremenjena. Banke in hranilnice so morale 29. 03. 2005 presežno likvidnost iz naslova znižanja obveznih rezerv v višini 37.000 milijonov tolarjev obvezno naložiti v dolgoročni depozit pri Banki Slovenije, ki ima rok zapadlosti 30. 03. 2007. S tem je svet Banke Slovenije likvidnostni učinek premaknil v obdobje po prevzemu evra.

4.3.7 Koncentracija deponentov

Pomemben element upravljanja z likvidnostnim tveganjem je zagotavljanje razpršenosti vlog glede na izvor in rok dospelosti. V skladu s Sklepom Banke Slovenije o dnevnem načrtovanju tolarske likvidnosti in spremljanju koncentracije deponentov banka spremlja in poroča Banki Slovenije o največjih deponentih po stanju na zadnji dan v preteklem mesecu.

Delež trideset največjih deponentov v izvornih sredstvih je 31. 12. 2005 znašal 19,21 odstotka, v vseh depozitih pravnih in drugih oseb pa 63,65 odstotka.

4.3.8 Kreditno tveganje

Kreditno tveganje je tveganje, da terjatev v celoti ali delno ne bo poravnana, oziroma ne bo poravnana v določenih rokih in pod določenimi pogoji zaradi plačilne nesposobnosti dolžnika. Da bi znižala kreditno tveganje mora banka omejiti slaba posojila tako, da

pred odobritvijo analizira boniteto posojilojemalca, spremlja vračanje posojila in razpršuje svoja posojila. (Dimovski in Gregorič 2000, 74)

Pri upravljanju kreditnega tveganja so poslovne banke podrejene vrsti predpisov. Na podlagi Zakona o bančništvu je Banka Slovenije izdala vrsto podzakonskih aktov, ki podrobneje urejajo posamezne vrste tveganj, hkrati pa pomenijo tudi implementacijo evropskih bančnih direktiv.

Tudi v slovenskem prostoru je kreditno tveganje izmed vseh tveganj, ki jim je banka izpostavljena, najpomembnejše. Pomembne zakonske omejitve so povezane z vsebino kapitalske ustreznosti bank, oblikovanjem rezervacij ter omejitvijo glede največjih dopustnih izpostavljenosti banke.

Pri spremljanju kreditnega tveganja se je Nova KBM d. d. odločila za standardizirani pristop. Banka je začela zbirati potrebne podatke za prehod na osnovni pristop IRB, ki bo uveden v skladu z razpoložljivimi časovnimi vrstami podatkov. Zahteve po podatkih pri pristopu IRB so že sprožile dopolnitve in spremembe zajema podatkov. Obvladovanje kreditnega tveganja pomeni za banko kontinuirano spremljavo in analiziranje posameznega poslovnega partnerja, merjenje in analiziranje premikov portfelja glede na njegovo sestavo (dejavnost, sektor, velikost...) in kvaliteto.

Posebna oblika kreditnega tveganja je deželno tveganje oziroma tveganje nastanka izgube v primeru mednarodnega kreditiranja, ki je povezano z ekonomskim, socialnim in političnim okoljem dolžnikove države.

Tveganje države ne vpliva na osnovno razvrstitev dolžnikov – tujih oseb v ustrezno bonitetno skupino. Banka oblikuje rezervacije za deželna tveganja v odstotkih, ki so za vsako posamezno državo posebej opredeljeni.

Pred kreditnim tveganjem se banka zavaruje na več načinov, in sicer z:

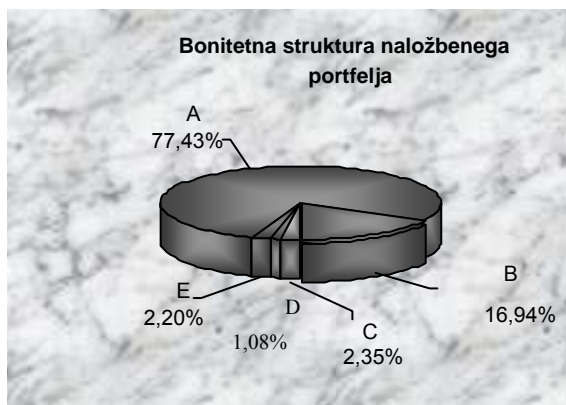
- Ugotavljanjem tveganosti posameznega dolžnika in oblikovanjem posebnih rezervacij za bilančne terjatve in zunajbilančne obveznosti.
- Oblikovanjem kapitala za zagotavljanje zadostnega kapitalskega pokritja kreditnih tveganj.
- Določitvijo internih limitov izpostavljenosti po posameznih segmentih.
- Upoštevanjem limitov izpostavljenosti do posameznih dolžnikov oziroma povezanih oseb.

4.3.9 Oblikovanje posebnih rezervacij

Prvi korak k upravljanju kreditnih tveganj je razvrstitev posameznih dolžnikov v bonitetne skupine od A do E na podlagi ocene in vrednotenja dolžnikove sposobnosti izpolnjevanja obveznosti do banke ob dospelosti in vrsti zavarovanja terjatev. Razvrščanje poteka na osnovi interno sprejete Metodologije razvrščanja komitentov v bonitetne skupine. Cilj je oceniti pričakovane izgube na osnovi objektivnih in subjektivnih kriterijev. Metodologija je skladna z osnovnimi merili Sklepa o razvrstitvi aktivnih bilančnih in zunajbilančnih postavk. Odobravanje naložb komitentom banke je urejeno s pravilniki, ki predpisujejo dokumentacijo in postopke, potrebne za ugotovitev tveganja posameznega posla. Vsako naložbo odobrava ustrezen nivo kreditnega odbora. Individualno obravnavo dolžnika banka dopolnjuje z analizo njegovega vpliva na celoten kreditni portfelj, torej na koncentracijo oz. diverzifikacijo portfelja. V ta namen se osredotoča predvsem na obseg izpostavljenosti po posameznih bonitetnih razredih ter na koncentracijo po posameznih dejavnostih, regijah in institucionalnih sektorjih. Uprava banke ter nadzorni svet sta s poročili meritev portfelja redno seznanjena.

Slika 4.3 grafično prikazuje kakšna je struktura naložbenega portfelja Nove KBM d.d.

Slika 4.3 Bonitetna struktura naložbenega portfelja Nove KBM d. d.

Vir: Nova KBM d. d.

Kreditni portfelj banke (brez obresti, kapitalskih naložb in naložb v vrednostne papirje, ki niso predmet razvrščanja) je na dan 31.12.2005 znašal 607.645 milijonov tolarjev, od tega predstavlja donosni del (skupini A in B) 94,37 odstotka celotnega portfelja. Donosni del portfelja banke se je v letu 2005 povečal za 0,85 odstotne točke.

Tabela 4.7 prikazuje strukturo naložbenega portfelja Nove KBM d. d. v milijonih SIT na dan 31. 12. 2004 in 31. 12. 2005.

Tabela 4.7 Struktura naložbenega portfelja na dan 31. 12. 2004 in 31. 12. 2005

Absolutne vrednosti	Razvrstitev po skupinah	2004
---------------------	-------------------------	------

(v milijon SIT)	A	B	A + B	C	D	E	skupaj
Terjatve	298.743	65.193	363.936	11.459	6.592	13.500	395.487
Zunajbilančne obvezn.	96.910	18.773	115.683	1.278	262	161	117.383
Skupaj	395.653	83.966	479.619	12.737	6.853	13.661	512.870
Delež v %	77,15	16,37	93,52	2,48	1,34	2,66	100,00

Absolutne vrednosti (v milijon SIT)	Razvrstitev po skupinah			2005			
	A	B	A + B	C	D	E	skupaj
Terjatve	369.400	80.860	450.260	12.763	6.249	13.242	482.514
Zunajbilančne obveznos.	101.080	22.058	123.138	1.517	294	182	125.131
Slupaj	470.480	102.918	573.398	14.280	6.543	13.424	607.645
Delež v %	77,43	16,94	94,37	2,35	1,08	2,20	100,00

Vir: Nova KBM d. d.

Na podlagi razvrstitve terjatev v bonitetne skupine banka oceni višino potencialnih pričakovanih izgub iz naslova kreditnega tveganja. Obseg pričakovanih izgub je osnova za oblikovanje posebnih rezervacij za kreditna tveganja. Na dan 31. 12. 2005 je imela banka oblikovane posebne rezervacije za skupine B, C, D, E v višini 30.534 milijonov tolarjev ter posebne rezervacije za skupino A v višini 4.530 milijonov tolarjev. Pokritost nedonosnih terjatev (skupine C, D, E) s posebnimi rezervacijami za B, C, D, E je na dan 31.12. 2005 znašala 89 odstotkov.

Tabela 4.8 prikazuje višino povprečne rezervacije za kreditna tveganja v Novi KBM d.d. za posamezno bonitetno skupino.

Tabela 4.8 Rezervacije za kreditna tveganja v Novi KBM na dan 31.12.2005

Bonitetna skupina	A	B	C	D	E
Povprečne rezervacije v %	1,03	10,13	25,99	50,06	100

Vir: Nova KBM d. d.

Banka ima vzpostavljeno metodologijo določanja naložbenih limitov za banke. Sektor upravljanja s tveganji spremlja izpostavljenost do posamezne banke in poroča o morebitnih prekoračitvah postavljenih limitov.

Banka Slovenije s predpisi določa največje možne izpostavljenosti do posameznega komitenta oziroma skupine povezanih oseb, obvladovanih strank in oseb v posebnem razmerju do banke. Z upoštevanjem predpisov je omejeno tveganje prevelike izpostavljenosti do posameznih oseb in skupin povezanih oseb.

4.3.10 Kreditna izpostavljenost banke

Kreditna izpostavljenost banke do posameznega komitenta je vsota vseh kreditov, naložb v vrednostne papirje in kapitalske deleže, drugih terjatev, garancij in drugih jamstev, potencialnih in prevzetih obveznosti do komitenta, če niso zavarovane z denarno vlogo, vrednostnimi papirji, ki jih izda oziroma za katere jamči Republika Slovenija ali Banka Slovenije ali prvovrstno jamstvo Republike Slovenije ali nepreklicno garancijo banke s sedežem v Sloveniji. (Dimovski 1999, 44)

Zakon o bančništvu določa:

- Izpostavljenost banke do posamezne osebe ne sme presegati 25 % kapitala banke.
- Izpostavljenost banke do posamezne osebe, ki dosega ali presega višino 10 % kapitala, se šteje kot velika izpostavljenost.
- Potrebno je soglasje nadzornega sveta za sklenitev pravnega posla, zaradi katerega se velika izpostavljenost banke do posamezne osebe poveča, da doseže ali preseže 15 % oziroma 20 % kapitala banke.
- Vsota vseh velikih izpostavljenosti banke ne sme presegati 800 % višine kapitala banke.

Pred preveliko izpostavljenostjo do posameznega komitenta ali skupine komitentov se Nova KBM d. d. varuje z limiti izpostavljenosti.

4.3.11 Delež slabih posojil

Kot slaba posojila se štejejo vsa posojila, pri katerih se obresti oziroma glavnica odplačujejo neredno ali se ne odplačujejo in dvomljiva posojila, ki so bila odpisana zaradi izgub. (Dimovski in Gregorič 2000, 74)

$$\text{Delež slabih posojil} = \frac{\text{Slaba posojila}}{\text{Bilančna vsota}}$$

Podatkov o višini slabih posojil banka ne daje v javnost, jih pa spremlja. Ti podatki spadajo pod poslovno skrivnost.

4.3.12 Obrestno tveganje

Obrestno tveganje je povezano s spremembami v donosih terjatev in stroških obveznosti zaradi spremembe obrestnih mer. Temeljni kazalec obrestnega tveganja je razmerje med terjatvami in obveznostmi s spremenljivo obrestno mero. (Dimovski in Gregorič 2000, 74)

$$\text{Kazalnik tveganja obrestne mere} = \frac{\text{Naložbe občutljive na sprem. obr.mere}}{\text{Sredstva občutljiva na sprem. obr. mere}}$$

Obrestno tveganje je tveganje nastanka izgube zaradi spremembe obrestnih mer oziroma spremembe strukture obrestnih mer ob neuskklajenosti aktivnih in pasivnih obrestovanih postavk glede na ročnost ponovne nastavitve obrestne mere ter načinu obrestovanja.

Banka meri obrestno tveganje in ga objavlja v obliki mesečnega poročila o likvidnostnem in tržnem tveganju in je predmet obravnave odbora ALCO. Porazdelitev obrestovanih bilančnih postavk spremlja glede na ročnost ponovne nastavitve obrestne mere, ločeno po ključnih valutah, v katerih banka posluje: SIT, EUR, USD in CHF. Spremljava posameznih bilančnih postavk z vidika obrestnega tveganja je nadalje podrobneje razdeljena na postavke s spremenljivo in postavke z nespremenljivo obrestno mero. Povprečno dosežene obrestne mere izračunava po posameznih produktih. Politika obrestnih mer upošteva tržno stanje obrestnih mer in želeno stanje obrestnega razmika po posameznih valutah in vrsti obrestne mere.

4.3.13 Kapitalsko tveganje

Kapitalsko tveganje predstavlja tveganje, da banka ne bo sposobna zagotoviti zadostnega obsega kapitala, ki je z zakonom predpisan in ki zagotavlja zaupanje v varnost in stabilnost banke.

Funkcija kapitala v banki je absorbiranje izgub, ki jih utрпи banka pri svojem poslovanju. Med kapital štejemo navaden delniški kapital, vplačani presežek kapitala, zadržane dobičke, rezerve, prednostne delnice in subordinirane terjatve. (Dimovski in Gregorič 2000, 75)

4.3.14 Kapitalska ustreznost

Zakon o bančništvu, člen 62 določa:

- Da mora banka zagotoviti, da vedno razpolaga z ustreznim kapitalom, glede na obseg in vrste storitev, ki jih opravlja, ter tveganja, ki jim je izpostavljena pri opravljanju teh storitev.
- Da mora banka poslovati tako, da tveganja, ki jim je banka izpostavljena pri opravljanju posameznih poslov, nikoli ne presežejo omejitev določenih z zakonom in predpisi.
- Da mora banka poslovati tako, da je v vsakem trenutku sposobna pravočasno izpolnjevati zapadle obveznosti in da jih je trajno sposobna izpolnjevati.

Kapitalsko ustreznost merimo na več načinov. V preteklosti se je uporabljalo razmerje med kapitalom in celotnimi sredstvi v banki oziroma razmerje med kapitalom in vlogami v banki. Omenjena kazalca ne upoštevata različne strukture in tveganosti sredstev v banki. Različna tveganost naložb je upoštevana v bolj zapletenem kazalcu, ki

meri razmerje med celotnim kapitalom in tehtano aktivo. Tveganju prilagojena aktiva je seštevek knjigovodskih stanj vseh aktivnih bilančnih in zunajbilančnih postavk, zmanjšanih za oblikovane posebne rezervacije za te postavke in tehtane po stopnji kreditnih tveganj, ki jih določi Banka Slovenije v razponu od 0 do 100 %. (Dimovski in Gregorič 2000, 104 -105)

Nova KBM d. d. ugotavlja višino tveganju prilagojene aktive, ki je seštevek neto vrednosti bančnih postavk, tehtanih s stopnjo kreditnega tveganja, in je na dan 31. 12. 2005 znašala 426.598.465 tisoč tolarjev. Od tega odpade 94 odstotkov na tveganju prilagojene bilančne bančne postavke, 6 odstotkov pa na tveganju prilagojene zunajbilančne bančne postavke.

Na dan 31. 12. 2005 so kapitalske zahteve za pokrivanje kreditnih tveganj v Novi KBM d. d. znašale 34.127.877 tisoč tolarjev.

4.3.15 Enostavni kazalnik kapitala

Ta kazalec izračunamo kot razmerje med vrednostjo celotnega kapitala in vrednostjo celotne bilančne vsote. Je eden najstarejših kazalnikov kapitalske ustreznosti in popolnoma zanemarja tveganje.

$$\text{Enostavni kazalnik kapitala} = \frac{\text{Celotni kapital}}{\text{Bilančna vsota}}$$

V tabeli 4. 9 je predstavljen enostavni kazalnik kapitala Nove KBM d. d. v letih 2004 in 2005.

Tabela 4.9 Enostavni kazalnik kapitala Nove KBM d. d.

Leto	Celotni kapital (v 000 SIT)	bilančna vsota (v 000 SIT)	Enostavni kazalnik kapitala (%)
2004	44.437.341	602.947.854	7,37
2005	49.163.138	715.868.308	6,87

Vir: Nova KBM d. d.

Delež kapitala v bilančni vsoti Nove KBM d. d. se je zmanjšal za pol odstotne točke, kar predstavlja 7,3 procentov nižjo kapitalsko ustreznost merjeno z enostavnim kazalnikom kapitala.

4.3.16 Kazalnik kapitalne ustreznosti po baselskem sporazumu

V Baselskem sporazumu iz leta 1988 je določeno, kakšna naj bi bila sestava kapitala. Nova shema za merjenje kapitalne ustreznosti Basel II naj bi odpravila večino pomanjkljivosti iz sporazuma Basel I z uvedbo tritebrnega načina ugotavljanja kapitalne ustreznosti. Zakon o bančništvu upošteva baselske kapitalne standarde in določa:

- Količnik kapitalne ustreznosti je razmerje med kapitalom banke in tveganju prilagojene aktive povečane za drugim tveganjem prilagojene postavke in mora vedno znašati najmanj 8 %.
- Tveganju prilagojena aktiva je seštevek knjigovodskih stanj vseh aktivnih bilančnih in zunajbilančnih postavk, zmanjšanih za oblikovane posebne rezervacije za te postavke, in tehtanih po stopnji kreditnih tveganj, ki jih določi Banka Slovenije v razponu od 0 % do 100 %.
- Kapital banke je enak seštevku temeljnega kapitala, katerega bistveni sestavini sta osnovni kapital in rezerve kapitala, ter dodatnega kapitala, pod določenimi omejitvami iz sklepa, zmanjšanim za določene odbitne postavke.

4.3.17 Temeljni kapital

Po zakonu o bančništvu temeljni kapital zajema naslednje postavke:

- Vplačani osnovni kapital in presežek kapitala, razen vplačanega osnovnega kapitala in presežka kapitala na podlagi prednostnih kumulativnih delnic.
- Rezerve banke.
- Preneseni dobiček preteklih let.
- Rezervacije za splošna bančna tveganja.
- Dobiček tekočega poslovnega leta, največ do višine 50 % tega dobička po odbitku davkov in drugih dajatev, ki bremenijo dobiček, če je dobiček potrdil pooblaščen revizor..

Kot odbitne postavke se pri izračunu temeljnega kapitala upoštevajo:

- Lastne delnice.
- Neopredmetena osnovna sredstva.
- Prenesena izguba in izguba tekočega leta ter tem podobne postavke.

4.3.18 Dodatni kapital

Pri izračunu dodatnega kapitala se upoštevajo:

- Osnovni kapital in presežek kapitala, vplačan na podlagi prednostnih kumulativnih delnic.

- Podrejeni dolžniški instrumenti (vrednostni papirji in drugi finančni instrumenti, iz katerih ima imetnik v primeru stečaja oziroma likvidacije izdajateljja pravico do poplačila šele po poplačilu drugih upnikov izdajateljja).
- Druge podobne postavke.

$$\text{Količnik kapitalske ustreznosti} = \frac{\text{kapital}}{\text{Tveganju prilagojena aktiva}}$$

Tabela 4.10 Kapitalska ustreznost Nove KBM d. d.

Leto	Kapitalska ustreznost (v %)
2004	11,51
2005	9,65

Vir: Nova KBM d. d.

Višina kapitala banke je, predpisana s strani Banke Slovenije, v letu 2005 vseskozi zagotavljala izpolnjevanje predpisanih kapitalskih zahtev za kreditna, valutna in tržna tveganja. Obseg tveganju prilagojene aktive je osnova za oblikovanje kapitala za pokrivanje kreditnih tveganj. Po sklepu o kapitalski ustreznosti bank in hranilnic mora banka zagotavljati minimalno 8-odstotno pokritost tveganju prilagojene aktive s kapitalom, namenjenim pokrivanju kreditnega tveganja. Na dan 31. 12. 2005 so kapitalske zahteve za pokrivanje kreditnih tveganj v Novi KBM d. d. znašale 34.127.877 tisoč tolarjev. Kapitalska ustreznost po stanju 31. 12. 2005 je 9,65 odstotka.

V tabeli 4.11 je predstavljena sestava celotnega kapitala Nove KBM d.d.

Tabela 4.11 Delničarski kapital Nove KBM d. d.

Delničarski kapital banke (v mio.SIT)	2005	2004
---------------------------------------	------	------

Vpisani kapital	5.839	5.839
Kapitalske rezerve:	1.567	1.567
- zakonske rezerve	1.509	1.261
- statutarne rezerve	27.938	25.585
- druge rezerve iz dobička	1.573	0
Bilančni dobiček poslovnega leta	1.195	1.416
Splošni prevrednotovalni popravek kapitala	5.346	5.346
Posebni prevrednotovalni popravki kapitala	4.196	3.423
Skupaj	49.163	44.437

Vir: Nova KBM d. d.

Osnovni kapital banke v višini 5.839.496 tisoč tolarjev je razdeljen na 2.919.748 navadnih delnic z nominalno vrednostjo 2.000 tolarjev. Večinski lastnik banke je Republika Slovenija, ki razpolaga z 90,4102 odstotka delnic, 4,7949 odstotka je v lasti Kapitalske družbe d. d. in 4,7949 odstotka v lasti Slovenske odškodninske družbe d. d. Delničarski kapital banke na dan 31. 12. 2005 znaša 49.163 milijonov tolarjev in se je v letu 2005 povečal za 4.726 milijonov tolarjev, kar je posledica naslednjih aktivnosti:

- Ustvarjeni čisti dobiček v letu 2005 v višini 4.953 milijonov tolarjev, od tega je del dobička v višini 2.601 milijonov tolarjev uprava banke že razporedila v zakonske in statutarne rezerve.
- Nadzorni svet daje soglasje upravi banke, da se iz ostanka čistega dobička, ki ostane po oblikovanju zakonskih in statutarnih rezerv, oblikujejo še druge rezerve iz dobička po 3. odstavku 228. člena ZGD v višini 50 % ostanka čistega dobička, to je v višini 1.157 milijonov tolarjev. Del dobička v višini 1.195 pa predstavlja bilančni dobiček.
- Povečanje posebnih prevrednotovalnih popravkov v višini neto učinka 773 milijonov tolarjev,
- Izplačilo dividend delničarjem za leto 2004 v višini 1.000 milijonov tolarjev oz. 342,50 tolarja bruto na delnico. Čisti dobiček na delnico je v letu 2005 dosegel za 66 odstotkov višjo vrednost kot v letu 2004. Knjigovodska vrednost delnice je tudi v letu 2005 narasla in dosegla 16.838 tolarjev. Tako je uspešno poslovanje Nove KBM d. d. pripomoglo k 25-odstotnemu povečanju knjigovodske vrednosti delnice od leta 2002.

4.4 Drugi kazalniki

Za celotno oceno uspešnosti poslovanja moramo poleg kazalnikov donosnosti in tveganja ovrednotiti in izračunati tudi kazalnike produktivnosti. Ti izražajo učinkovitost izkoriščanja človeških virov v banki in jih merimo s kazalci, kot so:

- Bilančna vsota na zaposlenega.

- Operativni stroški na zaposlenega.
- Dobiček na zaposlenega.

4.4.1 Bilančna vsota na zaposlenega

Višja kot je bilančna vsota na zaposlenega, boljša je izkoriščenost človeških virov. Usposobljeni, motivirani zaposleni z ustreznimi informacijami so tudi potreben pogoj za uspeh.

$$\text{Bilančna vsota na zaposlenega} = \frac{\text{Bilančna vsota}}{\text{Število zaposlenih}}$$

Tabela 4.12 prikazuje bilančno vsoto na zaposlenega v Novi KBM d. d. v letih 2004 in 2005.

Tabela 4.12 Bilančna vsota na zaposlenega v Novi KBM d. d. v letih 2004 in 2005.

Leto	bilančna vsota (v 000 SIT)	Število zaposlenih	Bilančna vsota na zaposlenega (v000)
2004	602.947.854	1.566	385.024
2005	715.868.308	1.546	463.045

Vir: Nova KBM d. d.

Bilančna vsota na zaposlenega je bila v letu 2005 za 20,3 odstotkov višja kot v letu 2004.

4.4.2 Splošni upravni stroški na zaposlenega

Tako v svetu kot tudi pri nas se kaže trend razvoja bančništva v smeri zniževanja stroškov, kar se kaže v poostrenem nadzoru nad njimi. Med splošne upravne stroške prištevamo stroške dela, stroške materiala in stroške storitev.

$$\text{Splošni upravni stroški na zaposlenega} = \frac{\text{Splošni upravni stroški}}{\text{Število zaposlenih}}$$

Tabela 4.13 prikazuje višino upravnih stroškov, ki odpadejo na zaposlenega v Novi KBM d. d. v letih 2004 in 2005.

Tabela 4.13 Splošni upravni stroški na zaposlenega v Novi KBM v letih 2004 in 2005.

Leto	Splošni upravni stroški (v 000 SIT)	Število zaposlenih	Splošni upravni stroški na zaposl. (v 000 SIT)
------	--	-----------------------	---

2004	15.685.267	1.566	10.016
2005	16.286.111	1.546	10.534

Vir: Nova KBM d. d.

Običajno povečanje bilančne vsote na zaposlenega vpliva tudi na povečanje splošnih upravnih stroškov na zaposlenega. V Novi KBM d.d je v letu 2005 gibanje ugodno. V primerjavi z letom 2004 je za 20,3 odstotka višja bilančna vsota na zaposlenega v letu 2005, povečanje splošnih upravnih stroškov na zaposlenega pa le za 5,2 odstotka.

4.4.3 Dobiček na zaposlenega

Poslovanje banke se ocenjuje tudi s kazalnikom dobička na zaposlenega, ki se izračuna kot količnik med čistim dobičkom poslovnega leta in številom zaposlenih. Višji kot je ta kazalnik, boljše je poslovanje banke.

$$\text{Dobiček na zaposlenega} = \frac{\text{Čisti dobiček (ali izguba)}}{\text{Število zaposlenih}}$$

Tabela 4.14 prikazuje višino dobička na zaposlenega v Novi KBM d. d. v letih 2004 in 2005.

Tabela 4.14 Dobiček na zaposlenega v Novi KBM d. d. za leto 2004 in 2005.

Leto	Čisti dobiček ali izguba (v 000 SIT)	Število zaposlenih	Dobiček na zaposlenega (v 000 SIT)
2004	2.981.739	1.566	1.904
2005	4.952.951	1.546	3.203

Vir: Nova KBM d. d.

Dobiček na zaposlenega se je v letu 2005 glede na leto 2004 povečal za 68,2 odstotka. Banka v lanskem letu ni veliko zaposlovala, število zaposlenih se je še znižalo predvsem zaradi prenehanja začasnih potreb, ki so se pojavile zaradi uvedbe novega informacijskega sistema, ki je bil sredi leta 2005 dokončan. Posebno pozornost banka namenja programu obvladovanja in racionalizacije stroškov.

4.5 Celotna ocena poslovanja Nove KBM d. d.

Za ocenitev uspešnosti banke moramo upoštevati in ovrednotiti vse razpoložljive kazalnike donosnosti in tveganja in druge kazalnike. Konkurenca na trgu postaja vse ostrejša, prihajajo nove tuje banke, torej je potrebno primerjati dosežene rezultate ne

samo s preteklimi in planiranimi v samem podjetju, ampak tudi z ostalimi konkurenčnimi bankami in tako ugotoviti, kakšna je uspešnost banke.

V tabeli 4.15 so prikazani pomembnejši podatki in nekateri kazalci poslovanja Nove KBM d. d. za leti 2004 in 2005.

Tabela 4.15 Pomembnejši podatki o poslovanju Nove KBM d. d. in nekateri kazalci.

VSEBINA v milijon SIT	2004	2005	indeks
Bilančna vsota	602.948	715.868	119
Skupni znesek depozitov nebanč. sektorja	441.846	481.797	109
Skupni znesek kreditov nebanč. sektorja	334.435	390.208	117
Celotni kapital	44.437	49.084	110
Rezervacije	57.004	61.665	108
Čiste obresti	16.568	17.722	107
Čisti neobrestni prihodki	11.768	12.257	104
Stroški dela, materiala in storitev	15.685	16.286	104
Celotni poslovni izid	5.963	6.909	116
Čisti poslovni izid	2.982	4.953	166
Število zaposlenih	1.566	1.546	99
Knjigovodska vrednost delnice	15.220	16.811	110
Kazalci	2004	2005	indeks
ROE (%)	6,71	10,07	150
ROA (%)	0,49	0,69	141
Bančna obrestna marža (%)	2,70	2,42	90
Stopnja likvidnosti (%)	5,2	7,77	149
Posojila v bilančni vsoti (%)	60,45	62,90	104
Enostavni kazalnik kapitala (%)	7,37	6,87	93
Kapitalska ustreznost (%)	11,51	9,65	84
Bilančna vsota na zaposlenega (v 000)	385.024	463.045	120
Splošni upravni stroški na zaposlenega (v 000)	10,016	10,534	105
Dobiček na zaposlenega (v 000)	1.904	3.203	168

Vir: lastni izračuni iz virov NKBM d. d.

5 SKLEP

Diplomska naloga temelji na obravnavanju letnega poročila poslovne banke. Cilj diplomske naloge je predstaviti letno poročilo poslovne banke ter podrobneje predstaviti računovodske izkaze banke in pojasnila.

Sestavine letnega poročila so predpisane z Zakonom o gospodarskih družbah, Slovenskih računovodskih standardih in v Sklepu o poslovnih knjigah in poslovnih poročilih bank in hranilnic. Sama oblika poročila ni predpisana, poslovodstvo se samo odloči, kako ga bodo sestavili. V nalogi so opisane sestavine, ki naj bi jih poslovno poročilo vsebovalo. Nova KBM d. d. letno poročilo uporablja kot orodje komuniciranja z interesnimi skupinami banke ker namenja uporabnikom več informacij, kot je zakonsko obvezno. Z njimi predstavi svoje delo, dosežke, uspešnost poslovanja, vizijo prihodnosti, cilje ter poslovno in občo kulturo podjetja vsem zainteresiranim za delovanje podjetja in širši javnosti. Poročilo je obsežno, pregledno urejeno, pomembnejša poglavja so ločena s slikami.

V diplomski nalogi je prikazano poslovno poročilo Nove KBM, ki se začne s prikazom pomembnejših podatkov o poslovanju, sledi pismo uprave banke in poročilo nadzornega sveta. Temu sledi kratka predstavitev banke in bančne skupine, poslovne in razvojne usmeritve. V nadaljevanju je predstavljeno poslovanje banke in bančne skupine, poslovna mreža in organizacijska shema banke z organi upravljanja.

Pred računovodskim delom poročila, ki ga sestavljajo: bilanca stanja, izkaz poslovnega in finančnega izida, izkaz gibanja kapitala, pojasnila k računovodskim izkazom Nove KBM d. d. in finančne skupine, je podano obvezno mnenje pooblaščenega revizorja. Na koncu so podani še dogodki po datumu bilance stanja.

V nadaljevanju diplomske naloge je predstavljeno poslovanje Nove KBM d. d. z računovodski izkazi. S finančnimi kazalniki sem poskusila oceniti poslovanje banke. Banka je finančna institucija, ki mora poslovati po načelih likvidnosti, varnosti in rentabilnosti. Težiti mora k zagotavljanju dolgoročnega obstoja in razvoja. Banka mora oblikovati svoje obveznosti v obliki, ki privablja sredstva varčevalcev in svoje obveznosti v obliki, ki ustreza potrebam različnim kreditorejmalcev. V vsakem trenutku mora biti sposobna zadovoljiti likvidnostne potrebe svojih komitentov in imeti takšno strukturo naložb, ki prinaša najvišjo možno donosnost pri sprejemljivi stopnji tveganja. Določeno tveganje povzročajo povečani konkurenčni pritiski v bančnem sektorju, ne le s strani drugih bank, ampak tudi s strani drugih finančnih posrednikov ter zasičenost

trga z velikim številom bank, na katerega vstopajo še nove. Posledično se znižujejo obrestne mere in obrestne marže, poostren je nadzor nad stroški, zmanjšuje se možnost za konzervativnost pri upravljanju s tveganji in pravilno vrednotenje tveganj.

Leto 2005 je bilo za Novo KBM d. d. uspešno leto. Banka je v tem letu v primerjavi z letom 2004, povečala obseg poslovanja merjen z bilančno vsoto za 18,7 odstotka. Njen tržni delež znaša 10,3 odstotka in jo uvršča na drugo mesto med bankami v slovenskem prostoru. Ugodni rezultati poslovanja se odražajo na vseh področjih. Višina čistega dobička se je v primerjavi s predhodnim letom zvišala kar za 66,1 odstotka in znaša 4.953 milijona tolarjev. Temu primerno so se zvišali kazalnik donosnosti kapitala, kazalnik donosnosti sredstev in stopnja likvidnosti. Kazalnik donosnosti kapitala se je povečal za 50,1 odstotka in znaša 10,07 odstotkov, kar kaže na to, da banka bolj učinkovito uporablja vložena denarna sredstva. Kazalnik donosnosti sredstev, ki znaša 0,69 odstotka, se je zvišal za 40,8 odstotka. Stopnja likvidnosti znaša 7,77 odstotka in se je povečala za 49,4 odstotka, banka je tako v boljšem položaju v primeru nepredvidenih odtokov vlog.

Nadaljuje se trend zniževanja bančne obrestne marže, ki je leta 2005 znašala 2,42 odstotka in je v primerjavi z letom poprej nižja za 10,3 odstotka. Zaradi povečane konkurence se znižujejo obrestne mere, znižal se je obrestni razmik, uspešnost bančnega poslovanja bo vedno bolj odvisna od prodaje tistih produktov, ki prinašajo neobrestne prihodke.

Število zaposlenih se je znižalo za 1 odstotek, čisti dobiček na zaposlenega se je povečal kar za 68,22 odstotka, stroški na zaposlenega pa so se zvišali za 5,17 odstotka. To kaže na racionalizacijo poslovanja in učinkovito izkoriščanje človeških virov.

Izdelani izračuni, ki kažejo na uspešno leto 2005, dokazujejo, da je Nova KBM d. d. dobra, trdna banka, ki dosega načrtovane rezultate.

LITERATURA IN VIRI

Literatura

- Bobek, Dušan. 1992. *Organiziranje in poslovanje bank*. Maribor: Ekonomsko-poslovna fakulteta.
- Dimovski, Vlado. 1999. *Bančništvo*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
- Dimovski, Vlado, in Aleksandra Gregorič. 2000. *Temelji bančništva*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
- Holmes, Geoffrey, Alan Sugden in Paul Gee. 2005. (Avtorice slovenskega dela Mateja Vrankar et.al.) *Interpretacija poslovnih poročil in računovodskih izkazov*. prev. Tina Česen, Ljubljana: GV Založba.
- International Accounting Standards Committee Foundation. 2005. *Mednarodni računovodski standardi 2001*. prev. Milojka Popović, Breda Turk in Ivan Turk, Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
- Združenje bank Slovenije. 2003. *Reforma poročanja bank in sinhronizacija z zahtevami ECB*. sest. Janez Krevs, 9. strokovno posvetovanje o bančništvu. Ljubljana: Zveza ekonomistov Slovenije
- Nova KBM d. d. 2001. *Spremembe računovodskih usmeritev*. Poslovni dokumenti, Nova KBM d. d.
- Slovenski inštitut za revizijo. 2002. *Slovenski računovodski standardi*. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev.

Viri

- Banka Slovenije. *Poročila o finančni stabilnosti v letu 2005*.
URL: [http://www.bsi.si/publikacije-in-raziskave.asp?MapaId=224\(24.5.2006\)](http://www.bsi.si/publikacije-in-raziskave.asp?MapaId=224(24.5.2006))
- Banka Slovenije. *Poročila o nadzoru finančnega poslovanja v letu 2005*.
URL: [http://www.bsi.si/publikacije-in-raziskave.asp?MapaId=286\(4.6.2006\)](http://www.bsi.si/publikacije-in-raziskave.asp?MapaId=286(4.6.2006))
- Banka Slovenije. *Sklep o nadzoru bank in hranilnic na konsolidirani osnovi*.
URL: <http://www.bsi.si/iskalniki/zakoni-in-predpisi.asp> (10.5.2006)
- Banka Slovenije. *Sklep o poslovnih knjigah in poslovnih poročilih bank in hranilnic*.
URL: <http://www.bsi.si/iskalniki/zakoni-in-predpisi.asp> (10.5.2006)
- Državni zbor Republike Slovenije. *Zakon o bančništvu*.
URL: <http://www.uradni-list.si/1/ulonline.jsp> (10.5.2006)
- Državni zbor Republike Slovenije. *Zakon o gospodarskih družbah*.
URL: <http://www.dz-rs.si/index.php> (10.5.2006)
- Majič, Mojca. 2003. *Operativno tveganje*. Ljubljana: Banka Slovenije.
URL: [http://www.bsi.si/iskalnik.asp?Page=1\(24.5.2006\)](http://www.bsi.si/iskalnik.asp?Page=1(24.5.2006))
- Nova KBM d. d. *Letno poročilo 2004*
URL: <http://www.nkbm.si/html/avtoportret/kakoposl.html>
- Nova KBM d. d. *Letno poročilo 2003*

URL: <http://www.nkbm.si/html/avtoportret/kakoposl.html>

Nova KBM d. d. *Poročilo p poslovanju Nove KBM d.d v letu 2005*. Zaupno gradivo za upravo, Nova KBM d. d.

Sušnik, Saša. *Predlagane spremembe mednarodnih standardov kapitala in kapitalske ustreznosti bank*. Banka Slovenije.

URL: <http://www.bsi.si/iskalnik.asp?Page=3> (16.5.2006).